ကာဒူကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကာဒူကျေးရွာ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁

အတိုကောက်စကားလုံးများ ၄

စကားချီး ၅

ကာဒူကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ မိုးညှင်းမြို့နယ် ၇

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၈

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၈

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၀

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၀

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၃

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၈

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၀

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၁

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၈

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၉
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၃၀
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ **၃၃**

(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁ လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား
ဇယား ၄ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၅ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၆ ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ
ဇယား ၇ ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ
ဇယား ၈ ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား ၉ ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၄ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၅ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၆ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၈ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၁ မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၃-က စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၃-ခ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၄ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ
ဇယား ၂၅ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း
ဇယား ၂၆ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ
ဇယား ၂၇ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၈ ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
ဇယား ၂၉ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၃၀ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း
ဇယား ၃၁ ကျောင်းတက်နှုန်း
ဇယား ၃၂ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၄ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၅ လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု
ဇယား ၃၆ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား ၃၇ သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ဇယား ၃၈ အိမ်သာ အမျိုးအစား

ဇယား ၃၉ ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား ၄၀ ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား ၄၁ ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

ဇယား ၄၂ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား ၄၃ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား ၄၄ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား ၄၅ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

ဇယား ၄၆ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား ၄၇ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား ၄၈ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၉

ကိုးကားစာရင်း ၇၄

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MoALI	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း

SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDG	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင် ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက် ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်း စဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့် ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက ်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

စက်တင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့

ကာဒူကျေးရွာ

မိုးညှင်းမြို့နယ်

ကာဒူကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊မိုးညှင်း မြို့နယ်

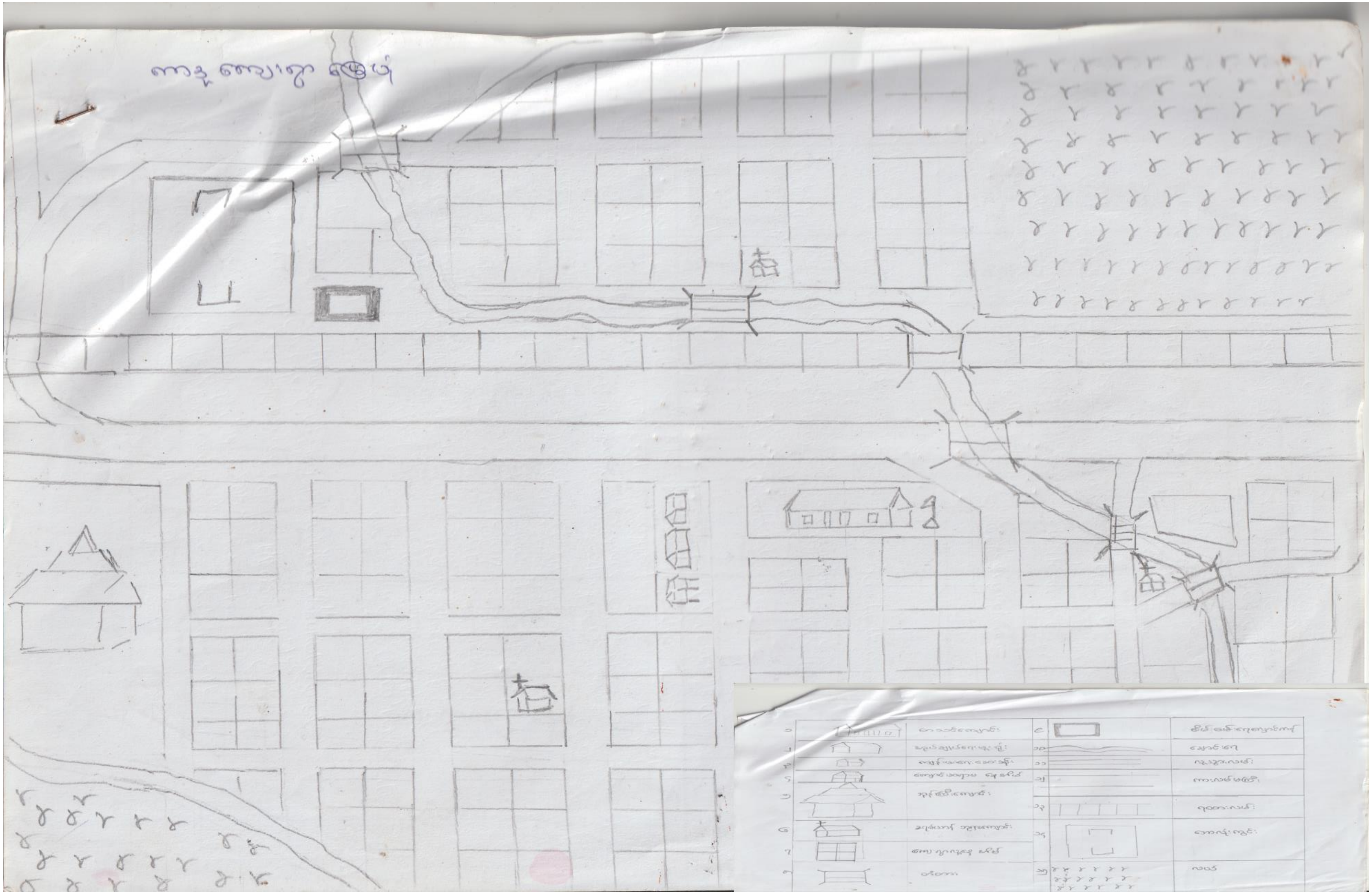

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ်နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့်အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးအတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကိုအလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ်သောကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွနုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်းအကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သောနည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများကိုလည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူ မှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက် လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၂ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကိုဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျေးရွာသည် မန္တလေး - မြစ်ကြီးနား ရထားလမ်းပေါ်တည်ရှိပြီး အုပ်ချုပ်ရေးရုံးစိုက်ရာ မိုးညှင်းမြို့နှင့်ဆက်သွယ်သွားလာရ လွယ်ကူသည်။ကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်ကြ သည်။ဒေသ၏ တစ်နှစ်ပျှမ်းမျှ မိုးရေချိန် လက်မမှာ ၇၆-၄၂ ဝန်းကျင်တွင် ရှိပြီး စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း များအတွက် အသင့်အတင့်အထောက်အကူပြုသည်။ကျေးရွာတည်ရှိရာသည် မြေပြန့်ကုန်းပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး ကျေးရွာဘေးနှစ်ဘက်တွင် ချောင်းငယ်နှစ်ခုဖြစ်ကာထားပါသည်။ကျေးရွာအနီးတွင် တောတောင်၊ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ၁ခုနှင့် ချောင်းငယ်၊ချောင်းခြောက်များရှိပြီး မြေပြင်အနေ အထားမှာ မြေပြန့်ဖြစ်သည်။လယ်ယာမြေများသည် စပါး၊ပဲစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန်နှင့်အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းရန်တို့အတွက် အဓိက အားထားရာဖြစ်သည်။၂၀၁၂ခုနှစ်မှစပြီး ကာဒူကျေးရွာ အနောက် တောင်၌ရှိ တောများ တရားမဝင်စီးပွားဖြစ် ခိုးယူသုံးစွဲမှုကြောင့် ယခုအချိန်တွင် တောနက်ကြီးမှ တောပျက်ကြီး ဖြစ်သွားခဲ့ပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြု အမှီပြုရသော ချောင်းရေများ ခြောက်ခန်း၊ခြောက်သွေ့မှုကိုခံစားရနေပါသည်။မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းမှသာလျှင်ချောင်းရေမှ လယ်ရေသို့ အသုံးပြုနေရပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

လယ်ယာမြေ အသင့်အတင့်ရှိကြပြီး မြေပြန့်ဒေသဖြစ်ကာ မြေဆီအသင့်အတင့်ကောင်းမွန် သည်။ကျေးရွာတွင် သဘာဝ သယံဇာတမထွက်ရှိပါ။တောင်သူ အားလုံးသည် မိုးရေခံဖြစ်သည့် အတွက်ကြောင့် မိုးရွာသွန်းမှု သည်းထန်မှသာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးနိုင်သည်။မြေအောက်ရေ အသုံးပြု မှု နည်းပါးသည်။ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးနိုင်သည့်ကေ(၁၆၅)ကေရှိပြီး စပါးနှင့်မြေပဲကို အဓိက စိုက်ပျိုးကြ သည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၂၆၂)စုနှင့်ကျား(၆၈၆)၊မ(၇၀၈)ဦးဖြင့် လူဦးရေပေါင်း(၁၃၉၄)ဦးရှိကာ တစ်အိမ်ထောင်လျှင်(၅)ဦးနှုန်းရှိပြီး ၊နိုင်ငံတော်၏ တစ်အိမ်ထောင် ပျမ်းမျှနှုန်း(၅)ဦးနှင့်ညီမျှသည်။ ကျေးရွာတွင်ဗမာလူမျိုးများ အများစုရှိပြီး ၊ကချင်လူမျိုးစု အနည်းငယ်၊ရှမ်း၊ကဒူးများလည်း အနည်းငယ်နေထိုင်ကြပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်သည်ကျေးရွာရှိ လူဦးရေပေါင်း၏(၅၉%) ခန့် ရှိသဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကာ လူငယ်များကိုလေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ဒေသ စီးပွားရေးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်ရှိ အမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသားဦးရေထက်(၂%)ပိုများသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

အဓိက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းသည် စိုက်ပျိုးရေးဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံး၏ ဝင်ငွေအနေအထားမှာ သာမန်အားဖြင့် လျော့နည်းသည်။ဆင်းရဲချမ်းသာ အဆင့်သတ်မှတ်မှုတွင် အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၆၉%သည် ဆင်းရဲနှင့်အလွန် အိမ်ထောင်စုအဆင့်အဖြစ် ခံယူကြပြီး ၉% သည်ချမ်းသာသည့် အဆင့် ၂၂%သည် အလယ်အလတ်အဆင့်ရှိကြသည်ဟု သတ်မှတ်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊လက်လုမ်းမီမှု လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အနည်းငယ်ပိုင်ဆိုင်မှုရှိသည်။စိုက်ပျိုးရေ အသုံးပြုမှုတွင် ဆည်ရေမရှိခြင်းကြောင့် မိုးရေခံဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေ အသုံးပြုမှု အနည်း အခက်အခဲရှိကြပါသည်။ကျေးရွာစီးပွားရေး အနေအထားမှာ အသင့်အတင့်ဟုပြောနိုင်သည်။ချမ်း သာသောလယ်သမား အိမ်ထောင်စုများအပြင် အခြား လယ်သမား အိမ်ထောင်စုအချို့မှာလည်း လက်သမား၊ပန်းရံ၊ဆန်ကြိတ်စက်၊သစ်ခွဲစက် စသော အသေးစား အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ချေးငွေရသော အိမ်ထောင်စု အချို့နှင့်အစိုးရဝန်ထမ်းအချို့လည်း ငွေ ရေးကြေးရေးအသင့်အတင့် အဆင်ပြေကြသည်။

ယင်းတို့အနက် ဆင်းရဲအဆင့်သည် ကျေးရွာတွင် အများဆုံးဖြစ်ပြီး မြေယာ အနည်းငယ်ပိုင် သော လယ်သမားများ၊လက်လုပ်လက်စား၊ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်လုပ်သားများနှင့်မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပါဝင်သည်။ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ မြင့်မားပြီး ၉၄ အိမ်ထိရှိကာ ဆင်းရဲအလွန်ဆင်းရဲအဆင့်ရှိ အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများပြားသော်လည်း ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၊လက်လီ၊ ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုးလုပ်ငန်းများ၊ဆန်ကြိတ်စက်၊တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်။အိမ်ထောင်စုအားလုံးသည် အမျိုးသမီးဦး ဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများမှာ ဆင်းရဲကာ မိသားစုဦးရေ များပြား ကြသည်။ အလားတူ အိမ်ထောင်ဦးစီးက ရွာပြင်ပတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်နေကြသော အိမ် ထောင်စု(၄၀)စုနှင့်မုဆိုးဖို၊တစ်ခုလပ် ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု(၅)ခုသည် ဆင်းရဲသည့် ထိခိုက် လွယ် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။

အခြားထိခိုက်လွယ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ မသန်စွမ်း(၁)ဦးနှင့်မိသားစု စောင့်ရှောက်မှု နည်းပါးသူများဖြစ်သည့် သက်ကြီးရွယ်အို(၁)ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ရွာပြင်ပသို့သွားရောက်ပြီး ဝင်ငွေ ရရှိရေးအတွက် အလုပ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည့် လူငယ်လူရွယ်များသည်။လိင်မှတဆင့် ကူး စက်တတ်သည့်ရောဂါများ၊အရက်နှင့်မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု အန္တရာယ်တို့ရှိတတ်ကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီးအာဟာရ ပြည့်ဝမှုရှိကြသည်။ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါမှာယခု နှစ်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပွားမှုများကြောင်း တွေ့ရသည်။အမျိုးသမီး၊လူငယ်လူရွယ်၊သက်ကြီးပိုင်းတို့သည် လည်း တစ်ကိုယ်ရည် သန့်ရှင်းရေးနှင့်ကျန်းမာရေး အသိအမြင်များရှိကြသည်။ကျေးရွာသားများ အနေဖြင့် အခြေခံကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုများကို ကျေးရွာတွင်းတွင် ရရှိနိုင်ကြပြီး ကျေးရွာမှ ၆ မိုင်ကွာဝေးပြီး ကားလမ်းဖြင့် အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်သော မြို့နယ်ဆေးရုံ၊ဆေးဆိုင်များနှင့် လည်း လက်လှမ်းမီသည်။

ကျေးရွာတွင် စိမ့်စမ်းရေ၊ရေတွင်းရေများ မြေအောက်မှ ရေကို အလွယ်တကူ ရရှိနိုင်ကြပြီး ဝမ်းပျက်၊ဝမ်းလျှော၊တိုက်ဖွိုက်၊အစာအိမ်ရောင် စသော ရောဂါများဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးကြောင်း တွေ့ ရသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာ၏ ပညာရေးအဆင့်အတန်းသည် အတော်အသင့်ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ရွာသား အများစုသည် အခြေခံပညာအဆင့်၊အဖတ်၊အတွက် တို့ကို တတ်မြောက်ကြပြီး ဘွဲ့ရအရေအတွက်မှာ အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။ကျေးရွာတွင် အခြေခံပညာကို ရွာထဲတွင် အခြေခံပညာ အလယ်တန်း

ကျောင်းခွဲ အဆင့်ထိ သင်ယူနိုင်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတို့ကို မြို့နယ်တွင် သွားရောက်သင်ကြားနိုင်ကြသည်။သို့သော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများမှာ နိမ့်ကျဆဲဖြစ်ပြီး လူငယ်လူရွယ်များအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း နည်းပါးဆဲဖြစ်သည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စဆိုင်ရာ အနေအထားမှာ လွတ်လပ်မှုရှိသည်။ကျား-မ ရေးရာ ဆိုင်ရာ တာဝန်ယူမှု အပိုင်းတွင်လည်း ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ စံနှုန်းများအရ ကောင်းစွာသတ်မှတ်ထားကြသည်။ကျေးရွာတွင် ကျား-မ အကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့်ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ကိစ္စရပ်များမတွေ့ရပါ။

ကျေးရွာတွင် အမျိုးသား၊အမျိုးသမီးများသည် သာမန်အားဖြင့် ပညာရေးနှင့် အခြားနယ်ပယ်များတွင် အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျ ပြောနိုင်သည်။ပညာရေးနှင့်ဆိုင်သော ကိန်းဂဏန်းများတွင် မူလတန်းအဆင့်၌ မိန်းကလေးအရေအတွက်သည်ယောက်ျားလေး အရေအတွက်ထက်များနေသော်လည်း အလယ်တန်းနှင့်အထက်တန်းများတွင် မ အရေအတွက်မှာ ကျားအရေအတွက်ထက် နည်းနေ၍ အမျိုးသမီးများ အတွက် ပညာရေးသင်ယူရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး မှာ အမျိုးသားများနှင့်အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ကျေးရွာတွင် နေ့တွက်လုပ်အားခများမှာ အမျိုးသားများက ပိုမို ရကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် လုပ်အား သဘာဝနှင့် အင်အား စိုက်ထုတ်ရမှု တူညီသော်လည်း အမျိုးသမီးများ သည် အမျိုးသားများထက် လုပ်အားလျော့နည်းပြီး ရကြသည်။အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုတို့မှာ အလွန်လျော့နည်းလျှက်ရှိသည်။ကျား-မ တန်းတူညီမျှမှုနှင့်ပါတ်သက်၍ အသိပညာပေးခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျား-မ တန်းတူညီမျှမှု၊ဖွံ့ဖြိုးမှုတို့အတွက် ပိုမိုအထောက်အကူ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

၄။ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း(၆)ဖွဲ့ရှိပါသည်။(၁)ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့(၂) အရန်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့(၃)အမျိုးသမီးရေးရာ အဖွဲ့(၄)ဘာသာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့(၅)သမဝါယမ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့(၆)မြစိမ်းရောင်ချေးငွေ ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့ စသည်တို့ရှိပါသည်။ကျေးရွာရှိ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများမှာ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့အကြား ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းကြပြီး အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါကဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုမို တိုး

တက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာတွင် စပါးကို အဓိကထား စိုက်ပျိုးကြသည်။မိုးစပါးစိုက်ဧက(၈၄၃.၅)ရှိပါသည်။ မိုးရေခံ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နွေစပါးစိုက်ပျိုးခြင်း မပြုနိုင်ကြပါ။မိုးစပါးပျှမ်းမျှအထွက်နှုန်းမှာ ၁ဧကလျှင် (၇၀) တင်းထွက်ရှိကြပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်ကြပြီး စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများကို လည်း ကုမ္ပဏီများမှ တောင်သူများအတွက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည်။တောင်သူအများစုသည် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်အတွက် အလုပ်သမား မလုံလောက်မှုပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ရတတ်ပြီး လုပ်အားခ ပိုမိုပေးမှ အလုပ်သမားများကို ငှားရမ်းရရှိနိုင်ကြကာ ကုန်ကျစရိတ် မြင့်မားရသည်။တချို့ တောင်သူများမှာ အလုပ်သမားရှားပါးမှုနှင့်ကုန်ကျစရိတ်မြင့်တက်မှုတို့ကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် စပါးစိုက်ရာတွင် ကြဲပက်စနစ်ကို သုံးကြသည်။တောင်သူများသည် တခါတရံတွင် မိုးရွာသွန်းမှု မညီမျှမှု ရင်ဆိုင်ရတတ်သည်။ဖျက်ပိုးဖျက်စီးမှု နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာတွင် ဝက်မွေးသူ အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်မှာ တစ်ရွာလုံး၏၇၀%ဝန်းကျင်ရှိပြီး ဒေသဝက်မျိုးများကို မွေးမြူကြသည်။ဒေသကြက် မွေးသည့် အိမ်ထောင်စုလည်း တစ်ရွာလုံး၏ ၇၅%ခန့်ရှိပြီး ဈေးကွက်တွင် ဝယ်လိုအားရှိသည်။ရာသီအလိုက် ဖြစ်ပွားတတ်သော တိရစ္ဆာန်ရောဂါများမှာ အထူးသဖြင့် ကြက်လည်လိမ်ရောဂါ၊ကြက်ဝမ်းကျရောဂါ အဖြစ်များပြီး ရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုများသည်။နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုကို မြို့နယ်မွေးကုဦးစီးဌာနမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ဝန်ထမ်း မလုံလောက်မှုကြောင့် လွှမ်းခြုံဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်းသည်။မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဟန့်အတား များအနေဖြင့် ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများမှာ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတည်ထောင်ရန် ချေးငွေကို အလွယ်တကူ မရရှိနိုင်ကြချေ။မြစိမ်းရောင်ချေးငွေစီမံကိန်းနှင့်သမဝါယမ ချေးငွေစီမံကိန်းသည်လည်း လက်ရှိငွေသားနှင့်ချေးယူလိုသူလူဦးရေ မမျှတမှုတို့ကြောင့် လုံလောက်သော ချေးငွေ မရရှိနိုင်ကြပါ။ငါးမွေးမြူရန် မြေနေရာ အနည်းငယ်ရှိပြီး မွေးမြူလိုသူဦးရေ အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ရင်းနှီးရန် လုံလောက်စွာ မရှိခြင်းကြောင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ တစ်ဦးသာရှိပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်မှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းမရှိပါ။အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ နေ့စားအလုပ်များ၊သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှုများ၊ဈေးရောင်း၊ အစိုးရဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းတို့ဖြစ်ကြသည်။အခြားလုပ်ငန်းအများစုမှာ ရာသီပေါ် အမျိုးအစားအလိုက် တွက်ချေကိုက်မှု အနည်းအပါးရှိသည်။လက်လုပ်လက်စားအလုပ်များမှာ စိုက်ပျိုးရာသီများတွင်သာ အလုပ်အကိုင်များပြီး ကျန်

အချိန်များတွင် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေမှာ မမှန်ခြင်းကြောင့် တွက်ခြေကိုက်မှုမရှိပါ။

ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေမှာ များပြားပြီး ထိုအခြေအနေမှာကျေးရွာ၏ အလား အလာကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။မြို့ပေါ်တွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းအချို့ကို ဝန် ဆောင်မှုပေးနိုင်သော လုပ်ငန်းများရှိပါသည်။အပ်ချုပ်၊ဇာထိုးပန်းထိုး၊ဆံပင်အလှပြင်၊မော်တော် ဆိုင်ကယ်ပြင် ၊မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်၊ကားဝပ်ရှော့ စသည်တို့သည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ ဖြစ်ကြသော်လည်းရွာသားအများစုသည် အဆိုပါ သင်တန်းများနှင့်အထိတွေ့ နည်းပါးကြသည်။ လုပ်ငန်းသုံးပညာအရည်အချင်းပိုင်းတွင် အားနည်းကြသည်။သင်တန်းစရိတ်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင် ရန်ငွေကြေး မတတ်နိုင်ကြချေ။ငွေကြေး အဆင်ပြေ မိသားစုအချို့သာ အပ်ချုပ်၊စက်ပြင် စသည့် သင်တန်းသို့ အခကြေးငွေ ကုန်ကျခံကာ သင်ကြားကြသည်။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင်မိုးစပါး စိုက်ခင်း တစ်ခုသာအားထားကြပြီး အခြားသီးနှံ စိုက်ပျိုးခြင်းကို တခါတလေ သာ စိုက်ကြပါသည်။သို့ဖြစ်ပါ၍ မြေဆီလွှာ ပျက်စီးမှု နည်းပါးသည်။စွန့်ပစ်ပစ္စည်း များ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလတ်စတစ်အိတ်ခွံ၊ပုလင်းခွံ၊ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုကြုံတွေ့ရပြီး ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ မြင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

ကာဒူကျေးရွာ အနောက်တောင်တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် တောတောင်သစ်ပင်ကြီး များ စိမ်းလန်းမှု အားကောင်းနေသဖြင့် ချောင်းရေ အားကောင်းပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် အား ထားရပါသည်။သို့သော်လည်း ၂၀၁၂ခုနှစ် နောက်ပိုင်း ယခုအချိန်တွင် ၎င်းတောတောင်များ တရား မဝင် သစ်ထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် တောတောင်ပျက်စီးပြီး ချောင်းရေ ခန်းခြောက်ခြင်း ကြုံတွေ့ ရပါသဖြင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအတွက် အခက်တွေ့ရပါသည်။မိုးနည်းပါက ရေရှားပါး မှု ကြုံတွေ့ရကြပါသည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာမှ တောင်သူများသည် မြန်မာလယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်မှ ချေးငွေကို တစ်လလျှင် အတိုး ၇၅ ပြားနှုန်းဖြင့် ချေးငွေကာလ(၆)လနှင့်တစ်ဧကလျှင် တစ်သိန်းငါးသောင်းနှုန်းဖြင့် ဧက အနည်းအများအလိုက် ချေးယူနိုင်ကြပါသည်။ကျေးရွာတွင်လည်း ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနမှ ချပေး သော မြစိမ်းရောင်ချေးငွေကိုလည်းရယူကြပါသည်။၎င်းချေးငွေသည် တစ်ဦးလျှင် ကျပ်နှစ်သိန်းမှ ငါးသိန်းအထိ ချေးယူနိုင်ပြီး အတိုး ၁.၅%နှင့် ချေးငွေကာလမှာ(၆)လမှ ၁၂ အထိ သတ်မှတ်ပါ သည်။ထို့အပြင် သမဝါယမဦးစီးဌာနမှ လာရောက်ဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာတွင်း မိုးသောက်ကြယ်

သမဝါယမ အသင်းရှိပါသည်။၎င်းအဖွဲ့သည်လည်း တစ်ဦးလျှင် ငါးသိန်းနှုန်းဖြင့် ချေးငွေကာလ (၆)လနှင့်အတိုး ၁.၅%နှုန်းဖြင့်ချေးယူနိုင်ကြသည်။အပြင်မှငွေတိုးချေးယူပါက တစ်လလျှင် အတိုး ၁၀%နှုန်းဖြင့်လည်းချေးယူနိုင်ကြပါသေးသည်။

ကျေးရွာသားအများစုမှာ ချေးငွေကို အကြောင်းရင်းမျိုးစုံဖြင့်(ရိက္ခာ၊ကျန်းမာရေး၊ပညာရေး) တို့အတွက် အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ချေးယူကြပြီး ကျေးရွာတွင် ချေးငွေလိုအပ်ချက် များပြားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ကျေးရွာတွင် အကြွေးတင်ရှိမှု အနေအထားကိုလေ့လာဆန်းစစ် ချက်အရ ပါဝင်သော ဆင်းရဲနှင့်အလွန်ဆင်းရဲအိမ်ထောင်စုများအားလုံးသည် အကြွေးယူထားကြ ပြီး အကြွေးငွေ ၂သိန်းကျပ်မှ ဆယ်သိန်းအထိ ချေးယူထားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ထိုအိမ်ထောင်စု များ၏၉၀%သည် အကြွေး ငါးသိန်းအောက် ချေးယူထားပြီး ၁၀%သည် ငါးသိန်းအထက် ချေးယူ ထားကြောင်းတွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းဆောင်ကို ၁၂၀ ပေ၊၃၀ပေ၊၁၈ ပေအရွယ်ရှိ သွပ်မိုး၊အုတ်နံရံ ကာနှင့်အလယ်တန်းကျောင်းခွဲဆောင် ၁၂၀ပေ၊၃၀ပေ၊၁၆ပေ အရွယ်ရှိ သွပ်မိုး၊နံရံကာနှင့်အင်္ဂတေ ခင်း၊၈၀ပေ၊၃၀ပေ၊၁၆ပေ ကျောင်းဆောင်ဟောင်းတွင်လည်း သင်ကြားနေပါသည်။ရွာသားအားလုံး မှာ ရေးတတ်ဖတ်တတ်ကြပြီး လူဦးရေအားလုံး၏ ၁%မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးကို ရရှိထား ကြသည်။မူလတန်းအောင် ရာခိုင်နှုန်းလည်းမြင့်မားသည်။ယခုနှစ်ကျောင်းအပ်နှံသည့်နှုန်းထား သည်ကျေးရွာရှိ မူလတန်းအရွယ်နှင့်အလယ်တန်းအရွယ်ရှိသူအရေအတွက် ထက်ပိုနေကြောင်း တွေ့ ရှိရကာ ၎င်းမှ မူလတန်းတွင်၉နှစ်၊အလယ်တန်းတွင် ၁၄ နှစ်အထက်ကြီးသော ကျောင်းသားများပါရှိ နေပါသည်။ကျောင်းတွင် ပရိဘောဂတို့လုံလောက်မှုမရှိပါ။မူလတန်းပြဆရာမ(၄)ဦး၊အလယ်တန်း တွင်ဆရာမ(၅)ဦးနှင့်အလယ်တန်းပြဆရာ(၁)ဦးတို့ရှိကြသည်။လွန်ခဲ့သော နှစ်တွင်ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ် များအခမဲ့ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိခဲ့ပါ။ယခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များ အခမဲ့ပံ့ပိုးမှု လုံလောက်မှုရရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းရှိပါသည်။သားဖွားဆရာမ တစ်ဦးနှင့်အရန် သားဖွားဆရာမ တစ်ဦးတို့နှင့်ရွာသူရွာသားများအတွက် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုတို့နှင့်လက်လှမ်း မီပါသည်။ကာဒူကျေးရွာတွင် ၂၀၁၇ခုနှစ်မှစပြီး လျှပ်စစ်မီးရရှိခဲ့ပါသည်။လိုအပ်သော ဆေးဝါးများ အတွက် ရေခဲသေတ္တာသုံးပြီး သိုလှောင်ထားနိုင်သည်။

သောက်သုံးရေအတွက်မှာ အများအားဖြင့်ရေတွင်းနှင့်စိမ့်စမ်းရေသွယ်ကိုသုံးစွဲကြပြီး လုံလောက်မှုရှိသည်။တခါတရံ စိမ့်စမ်းရေ ပြတ်တောက်မှုကြုံရသည်။ချမ်းသာသောအိမ်ထောင်စု

များက အိမ်သာကျင်းကို အုတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားကြပြီး၊ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများက မြေစိုက်ကျင်းတူး ရေလောင်းအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသည်။တစ်ရွာလုံးနီးပါး ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်သုံးစွဲကြသဖြင့် ရေကြောင့် ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားတတ်သော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုများနည်းပါးသည်။စာသင်ကျောင်းတွင်လည်း ဆရာမများအတွက် အိမ်သာများကို အုတ်ဖြင့်စနစ်တကျဆောက်လုပ်ပြီးသော်လည်း ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက်မှာ ရေလောင်းအိမ်သာ စနစ်တကျ ဆောက်လုပ်ပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေ အနားယူနိုင်မည့် နေရာသီးသန့်မရှိပေ။သူတို့သည် ကျေးရွာရှိ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ရိုးရာအကများဖြင့် တင်ဆက်ပါဝင်ကြသည်။ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ဆောင်ရွက်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းသီးသန့်ဖော်ဆောင်ခြင်းမရှိသေးချေ။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

၂၀၁၄ ခုနှစ်က ၆ မိုင်ခန့်ရှိ ကျောက်ချောလမ်းကို ကျေးလက်ဦးစီးဌာနက ခင်းပေးခဲ့သည်။၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြေသား ၁ မိုင်ကို ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှခင်းပေးခဲ့သည်။ကျေးရွာတွင်းရှိ လမ်းများမှာ မြေသားလမ်းသာဖြစ်ပြီး ထော်လာဂျီများကို အသုံးပြုမောင်းနှင်ကြသည်။ရထားလမ်းခရီး အသုံးပြုမှုနည်းပါးသည်။လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် သုံးဘီး(၃)စီး၊မော်တော်ဆိုင်ကယ်(၂၀၆)စီးနှင့်စက်ဘီး(၈၃)စီး၊ထော်လာဂျီ(၁၅)စီးနှင့်တုန်ဖုန်းကား(၁)စီးတို့ကို အသုံးပြုလျှက်ရှိကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှစ၍ ဆက်သွယ်ထားရှိပြီး ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၂၀%ခန့်သည် သွယ်တန်းအသုံးပြုနေကြပြီးဖြစ်သည်။ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့်အခြားဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင် အင်တာနက် အသုံးပြုနိုင်မှု အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်းမွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက်အလက်များအတွက် ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။ရွာသားအချို့သည် သတင်းစာ၊ဂျာနယ် တို့ကို ဝယ်ယူဖတ်ရှုကြပြီး တစ်ရွာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် တယ်လီဖုန်းနှင့်သတင်းဆက်သွယ်ရေးမှာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု နည်းပါးပြီး ၊မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု၊ရောင်းဝယ်မှုအနည်းငယ်ရှိနေပါသည်။တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိခြင်းကြောင့် ကုန်စည်ရောင်းဝယ်မှု ချောမွေ့စေသည်။ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှု ဖြစ်ပွားခြင်းနည်းပါးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြပြီး ထင်းသက်သာသည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့် ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော လူနေမှု အဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးအတွက် အထောက်အကူပြုနေသည်။

လူငယ်ပညာတတ်များရှိပြီး လူဦးရေအားလုံး၏(၅၉)%မှာ အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်များဖြစ်ကြသည်။ဘွဲ့ရအရေအတွက် အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျွမ်းကျင်မှုနှင့်သက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများကို လူငယ်များကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်းအမြစ်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေသည်။ကျေးရွာလူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန် ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးမှု ပစ္စည်းများနှင့်ဝန်ဆောင်မှုသို့လည်း လက်လှမ်းမီနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ်ရသော ဆေးဝါးကုသမှုအတွက် မိုးညှင်းခရိုင်ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများခံယူနိုင်ကြသည်။ကျေးရွာတွင်ကျောင်းနှင့် ပံ့ပိုးပစ္စည်းများ မှာ လက်ရှိပညာရေးအနေအထားအတွက် အသင့်အတင့်ကောင်းသော အဆင့်တွင် ရှိနေပါသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီသြဇာအတော်အသင့်ကောင်းမွန်သည်။တောင်သူများလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူပို့ဆောင်ပေးနိုင်သည်။မိုးရွာသွန်းမှုမှာ စပါးနှင့်ဆောင်းသီးနှံ စိုက်ပျိုးရန် အထောက်အပံ့ဖြစ်သည်။ကျေးရွာတွင် နွေစပါးစိုက်ပျိုးမှုမရှိပါ။ကျေးရွာသည် မိုးညှင်း-မြစ်ကြီးနားသို့ ရထားလမ်း၊ကားလမ်းတို့ဖြင့် ကူးသန်းသွားလာနိုင်သည်။လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်သဖြင့်ကျေးရွာထွက်ကုန်များကို အချိန်မှီ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည်။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးထွက်ကုန်ရောင်းချရန် ဈေးကွက်ကောင်းသဖြင့် ကြက်နှင့်ငါး မွေးမြူရန် အခွင့်အလမ်း သာသည်။သို့သော် မွေးမြူရေးဌာနမှလိုအပ်သော နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုကိုလည်း တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(ခ) အပျက်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိလယ်ယာမြေများမှာ မြေဆီလွှာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်မှအပ အခြားသယံဇာတများမထွက်ရှိပါ။လယ်ယာမြေကို ထပ်မံတိုးချဲ့ရန် မြေနေရာမရှိတော့သဖြင့် လယ်သမားများ အဖို့ အထွက်နှုန်းတိုးမြင့်အောင် အားစိုက်ရပေမည်။

မိုးရေခံလယ်မြေများဖြစ်ခြင်းကြောင့် နွေစပါးနှင့်အခြားသီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ငွေတိုးချေးသူများရှိသော်လည်း အတိုးနှုန်းမှာမြင့်မားတတ်သည်။ဘဏ်များမှ ကျေးရွာအရောက် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော စနစ်မရှိပါ။ချေးငွေလိုအပ်သော အိမ်ထောင်စုများမှာ စီးပွားရေးဘဏ်၊ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်များမှ ချေးငွေရရန် စာရွက်စာတမ်းလိုအပ်ချက်များ ဖြည့်စွက်ရာတွင် အခက်အခဲ ကြုံတွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းမရှိသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့်ဝင်ငွေ ပုံမှန်ရရှိရေးအတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ဒေသတွင် အိမ်တွင်းမှု ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအတွက် ကုန်ကြမ်း တတ်သိပညာ အထိအတွေ့အားနည်းပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး လာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြင့်တင်ခြင်း၊အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးခြင်း၊ အသက်မွေးပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့်စီးပွားရေးအနေအထားကို တိုးတက်ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် စာတတ်မြောက်မှုနှင့်ပိုမိုကောင်းမွန်သောပညာရေးမှတဆင့် ကလေးငယ်များ၏ လူသားဆိုင်ရာ စွမ်းရည်နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်းလာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်စီးပွားရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီးကျေးရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ယန္တရား တိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊နည်းပညာနှင့်နည်းပညာ အသုံးချနိုင်မည့် စွမ်းရည်ရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့်ချေးငွေအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။အရင်းအနှီးငွေရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေး နည်းပညာ ထွန်းကားလာစေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနနှင့်ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။သင်တန်းတက်ထားသူများကလည်း မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာတွင်စာသင်ကျောင်း၏ စာသင်ကျောင်းကို ခြံစည်းရိုးကာရံပြီး မူကြိုကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း ကစားရာနေရာ တည်ဆောက်ပေးခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်း တိုးတက်မြင့်မားလာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး အလယ်တန်းကျောင်းခွဲမှအဆင့်မှ အထက်တန်းကျောင်းအဆင့်သို့ တိုးတက်ဖွင့်လှစ်ပြီး ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/ဆရာမများခန့်ထားရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ အခြေခံ အဆောက်အဦးတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းမှာပင် ကျေးရွာအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့်စနစ်တကျ အမှိုက်စွန့်ပစ်နိုင်ကြရန် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာလူမှု အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှု စွမ်းရည်များ ပိုမို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေး ဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည်

ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး

ကျေးရွာတွင် စပါးအပြင် မြေပဲကိုလည်း အနည်းငယ် စိုက်ပျိုးကြသည်။တောင်သူများအတွက်ဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းနည်းပါးသော်လည်း ဖလံဖြူကျရောက်မှု အတော်အသင့်ရှိပါသည်။ ၎င်းကို နှိမ်နှင်းရေးအတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေး လိုအပ်သည်။သက်ဆိုင်ရာဌာနမှ ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရန် နည်းပညာ ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက ဦးစားပေးသင့်ပါသည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့်တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။အထူးသဖြင့် လယ်သမားနှင့်အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် အထိုက်အလျောက် များပြားသည့်ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့

ကျေးရွာတွင် အသေးစား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာနိုင်မည့် အလားအလာရှိပြီး အလုပ်အကိုင်နှင့် အမြတ်များရရှိရန် အထူးသဖြင့် လူငယ်နှင့်အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းရှိပါသည်။သို့သော် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု နည်းပညာ၊ဈေးကွက်၊သတင်းအချက်အလက်လက်လှမ်းမီမှုတွင် အားနည်းပါသည်။ကျေးရွာတွင် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားနေသော လုပ်ငန်းများ(ကုန်ထုတ်ခြင်း၊စက်မှု၊လက်မှုလုပ်ငန်း)အတွက် လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ထောက်ပံ့ခြင်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး

စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ကျေးရွာတွင် အသေးစားလုပ်ငန်းများ အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းသစ်များ အဆင့်မတွေ့ရသေးပါ။နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအထောက်အကူပြု အဖွဲ့ထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင်ရှိကာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုမည်။ ၎င်းအဖွဲ့တွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေး ဝန်ထမ်းအချို့ပါဝင်ပြီး၊မြို့နယ်ဒေသမှ သည် ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေလည်း ရှိရပါမည်။

(င) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေး

ကျေးရွာတွင်ယာယီဈေးတန်း တစ်ခုရှိပါသည်။၎င်းဈေးတန်းသည် စနစ်တကျ မရှိဘဲ ဖရိုဖရဲ ရောင်းချသည့် မနက်ဈေးလေးဖြစ်ပါသည်။သက်ဆိုင်ရာ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ဈေး အဆောက်အဦ သန့်သန့်ရှင်းရှင်းလေး တည်ဆောက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာအနီးရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ရွာသူ ရွာသားများအတွက်လည်း အကျိုးခံစားမှု ရှိစေနိုင်ပါသည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည် ဖော်မည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည် ဖော်မည် ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင် များကို ရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင် အထည် ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်ကဦးစားပေးအစီအစဉ်ချ ခဲ့သောစီမံကိန်း များသည်ငါးနှစ်တာလုံးအတွက်ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များ တွင်ဆောင်ရွက်နေစဉ်နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များ ပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စံနစ်တကျ ရေးဆွဲထားသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်မှုဘောင်သည်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုး ဆိုးဝါးဝါးမ ကျပါကပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအချို့ ကိုနှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ထည့်သွင်းခြင်းအား ဖြင့်အစဉ်သဖြင့်ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ် ပေါင်း	ဦးစား ပေး အဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
ကျေးရွာအဆောက်အအုံ					
	၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ် ရေးတိုးတက်ကောင်းမွန် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၉၂	၁	– ရွာအဝင်လမ်းကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း။(ပေ ၂၂၀၀) - ရွာချင်းဆက်လမ်းခင်းခြင်း - ရေပြွန် (၂)ခုဆောက် လုပ် ခြင်း။	ကျေးလက် ဦးစီး
ပညာရေး					
စာသင်ကျောင်း	၂။ ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေ သည့် ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည် ဆောက်ခြင်း၊	၇၂	၂	–အရိပ်ရကစားကွင်းနေရာနှင့် ဆီးဆောဒန်း၊ ဘားဒန်း စသည် ဖြင့် စီမံထားရှိခြင်း၊ –ပုံစံဝင်သောကျောင်းဆောင် ဆောက်လုပ်ခြင်း၊	
စိုက်ပျိုးရေး					
	၃။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၇၂	၃	- စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေများလုံ လောက်စွာရရှိနိုင်ရေး၊ - လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ များဈေးနှုန်းသက် သာ စွာဖြင့်ငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး၊	–

ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း				
ချေးငွေ	၄။ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်း၊	၆၈	၄	– ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြင်ပ ငွေကြေး အဖွဲ့ အစည်း များနှင့်အကျိုးတူ စီးပွား ရေး လုပ် ငန်းများ လုပ်ကိုင် နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ - ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှအတိုးနှုန်းသက်သာသော အ ရင်းအနှီးဆိုင်ရာချေးငွေများရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး				
	၅။ သက်မွေးဝမ်းကျောင်း နည်းပညာများ ပြန့်ပွါးလာရေး	၅၄	၅	- သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊ - အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ဖန်တီး ပေးခြင်း၊
စီမံအုပ်ချုပ်မှု စနစ်				–
	၆။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည် မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း	၅၀	၆	- ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည် မြှင့်တင်ခြင်းသင်တန်း၊ - ငွေစာရင်းသင်တန်း၊ - အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာသ ဘောတရားရေးရာသင်တန်း၊
မွေးမြူရေး				
	၇။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိရေး	၄	၇	– မွေးမြူရေးချေးငွေများပိုမိုရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။ – ခေတ်မီမွေးမြူရေးစနစ် များ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ - မွေးမြူရေးနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက်ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	၁	—				
၂။ ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေ သည့်ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည် ဆောက်ခြင်း၊	၂		—			
၃။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိရေး။	၃	—	—	—		
၄။ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်စီစဉ်ခြင်း၊	၄	—	—	—		
၆။ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်းများ ပို့ချပေးခြင်း၊	၅		—	—		
၇။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း	၆	—	—	—		
၈။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း	၇		—	—		

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ် ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက် ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက် ကောင်း မွန် အောင် ဆောင် ရွက်ခြင်း			√		
၂	ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေသည့်ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း၊			√		
၃	စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိရေး။			√		
၄	ထိရောက်သည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ဆောင် ရွက်ခြင်း			√		
၅	သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်း များ ပို့ချပေးခြင်း၊				√	
၆	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်				√	

	မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း					
၇	မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ ရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း			√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကိုကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး

အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက် အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ်ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှုအစီရင်ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုတို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုဇယားများ

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏%
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၁၃	၂၈	၄၁	၃%
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၆၃	၆၀	၁၂၃	၉%
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၇၇	၇၈	၁၅၅	၁၁%
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ် အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်	၁၁၂	၈၉	၂၀၁	၁၄%
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ် အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၄၀၂	၄၁၄	၈၁၆	၅၉%
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၁၉	၃၉	၅၈	၄%
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၆၈၆**	**၇၀၈**	**၁၃၉၄**	**၁၀၀%**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၂၆၂		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၅**			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှုးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကာဒူကျေးရွာ၏ အိမ်ထောင်စုစာရင်းကောက်ယူရာတွင် နို့စို့ကလေးအရွယ် စုစုပေါင်း(၄၁)ဦး၊၅နှစ်အောက် ကလေးအရွယ် ၁၂၃ဦးရှိပြီး မူလတန်းအရွယ် ၁၅၅ဦး၊အလယ်တန်း ကျောင်းသားအရွယ် (၂၀၁)ဦး အလုပ်လုပ်နိုင်သော ဦးရေ(၈၁၆)၊သက်ကြီးရွယ်အို(၅၈)ဦးစသည်ဖြင့် ကောက်ခံရရှိပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်သောဦးရေသည် အများဆုံးဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်း အတည်တကျ မရှိခြင်းကို တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၁၆၈		၁၄၃	၂၁၃	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၉၄		-	-	
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-				
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၄	**သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-		-	-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-		-	-	
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊	-			-	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ် ထောင်စု	%	မိသားစု ဝင်လုပ် အား		
	ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၀						
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-	-	-		
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	-			-	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	-			-	
	စုစုပေါင်း	၂၆၂				

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပြီး အခြားလုပ်ငန်းများ မရှိပါ။အခြားလုပ်ငန်းများမှ ရာသီပေါ် သီးနှံစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများသာ ရှိပါသည်။ရုံဖန်ရံခါ ပန်းရံ/လက်သမား နေ့စားလုပ်ကိုင်မှုသာရှိပါသည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

#	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၄၀၀၀	၄၀၀၀	၃၀၀၀	နေ့စားရငွေနှင့် ကုန်ဈေးနှုန်းမမျှတပါ
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား	၁၀၀၀၀	-	၄၀၀၀	-	
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား	၇၀၀၀	၆၀၀၀	၆၀၀၀	၅၀၀၀	တခါတရံသာရှိ
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား	-	-	-	-	
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)	နေ့စား	-	-	-	-	
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား	-	-	-	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာလုပ်ငန်း၏ နေ့စားခမှာ တစ်ရက် ၅၀၀၀ကျပ်ဖြစ်သော်လည်း ကုန်ဈေးနှုန်းနှင့်မျှတမှု မရှိသောကြောင့် လုပ်ကိုင်လိုသူရှားပါးလာသည်။ကျောက်ထုတ်လုပ်သောနေရာနှင့် ရွာနီးသောကြောင့် သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူများသည်။ပန်းရံနေ့စား လုပ်ကိုင်ရန်သင့်တော်သော်လည်းအမြဲမရှိခြင်းကြောင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း အလွန်နည်းပါးပါသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၈၃၉.၅	သင့်	မရ	မိုးရေခံ/ချောင်းရေ
ယာမြေ /တောင်ယာ	၉၆	သင့်	ရနိုင်သည်။	၁၀၀ ဧက
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၂.၅	သင့်	ရနိုင်သည်။	
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၃၇.၆	သင့်		
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း	၆၁၀	သင့်		
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာ မြေ	-			
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ	-			
စားကျက်မြေ	-			
ပလပ်မြေ	၄၀၀	သင့်		
အခြား	-			
စုစုပေါင်း				

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမားအုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသည့် နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာမြေ အများစုမှာ စပါးကိုသာ အဓိကထားစိုက်ပျိုးကြသည်။မြေဆီလွှာသည် အသင့်အတင့်ကောင်း၍ စပါးသိမ်းပြီးချိန်တွင် မြေပဲများကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ရေအလုံအလောက်ရရှိပါက ဆောင်းသီးနှံများကို ပါ စိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	**ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)**	**လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)**
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	ခက်
အခြား ရင်းမြစ်များ	မရှိ	ခက်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်	လွယ်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အနောက်တောင်တွင် သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ မုဆိုးဖို၊သစ်ခိုးထုတ်ယူမှု များခြင်းကြောင့် သဘာဝ တိရိစ္ဆာန်မျိုးသုန်းလုနီးပါးဖြစ်နေပါသည်။ယခုအချိန်တွင် မျောက်လွဲကျော် အနည်းငယ်ရှိပါသေးသည်။ဆေးဘက်ဝင် အပင်များလည်း အနည်းငယ်ရှိပါသေးသည်။သို့သော် နွေရာသီတွင် တောမီးရှို့ခြင်းကြောင့်ပျက်လုနီးပါးကြုံနေရပါသည်။တရားမဝင်သစ်ခိုးထုတ်ယူမှုများကို သစ်တော ဌာနမှ တင်းကျပ် စစ်ဆေးအရေးယူပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	**သတ်မှတ်စံနှုန်း**			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၁၀ ဧကနှင့် အထက်	၅ ဧက နှင့် ၁၀ဧကကြား	၅ ဧကအောက်	လယ်ယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	နံကပ်၊တိုက်အိမ်	ထရံကာ၊ပျဉ်ခင်း၊ သွပ်မိုး	ကြမ်းခင်း၊ သက်ကယ်မိုး	သက်ကယ်မိုး၊ထရံ ကာ၊မြေနိမ့်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်၊ကျွဲ၊ နွား	ကျွဲ၊နွား	မရှိ	မရှိ
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ဆန်စက်	ဆိုင်ကယ်	ဆိုင်ကယ်	စက်ဘီး
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	လယ်ယာ	လယ်ယာ	လယ်ယာ	ကျပန်း

အကြောင်း အရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
အိမ်ထောင်စု - ၂၆၂	၂၄ (၉%)	၅၇(၂၂ %)	၁၅၁ (၅၈ %)	၃၀ (၁၁ %)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာတွင် အဆင်ပြေ အိမ်ထောင်စု အနည်းငယ်နှင့်အလယ်အလတ်/ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ အသင့်အတင့်ရှိပြီး အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုမှာ အလွန်များလှပါသည်။ယခုနှစ်တွင်မူ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့် စပါးမိုးမိ၍ စပါးဈေးကျဆင်းခြင်းကြောင့် ငွေကြေးအခက်တွေ့နေရသည်။ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်းကြောင့် အခက်တွေ့နေရပါသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်			
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ			
၆လ မှ ၁၂ လ အထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင့် “၃” နှင့် “၄” အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအားစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုတွင် အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြသူများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းစာဖူလုံပါသည်။မုဆိုးမ မိသားစု အနည်းသာ ဆန်ဝယ်စားကြရပါသည်။အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများသည် အများအားဖြင့် ဆန်ဝယ်စာကြရပါသည်။အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများသည် အများအားဖြင့် ဆန်ဝယ်စားကြရပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	-	၁	၁
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	-	-	-
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့်အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၂၀		

အကြောင်းအရာ	ကျား	မ	ပေါင်း
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု	၁၀		
အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	၅		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ကူညီစောင့်ရှောက်မှုလိုအပ်သော သက်ကြီးရွယ်အို(၁)ယောက်ရှိသည်။သူသည် သားသမီးတစ်ယောက်မျှမရှိဘဲ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်အိမ်များမှ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်နေပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	လတ်	မြေယာမဲ့တောင်သူများအလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု(မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	သစ်တောများပြုန်းတီးမှုနှင့်ချောင်းများ ခန်းခြောက်လာခြင်းကြုံတွေ့နေရပါသည်။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	မရှိပါ။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် စပါးထွက်နှုန်းလျော့နည်းလာပါသည်။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	လတ်	မရှိပါ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	မရှိပါ။
၇	လေျှင်	နိမ့်	မရှိပါ။
၈	မီးဘေး	နိမ့်	မရှိပါ။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	မရှိပါ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	တရားမဝင်သစ်ခိုးထုတ်မှုများခြင်းကြောင့် သစ်တောများပျက်စီးမှုများလာနေပါသည်။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ		ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၃	တီဘီရောဂါ	နိမ့်	
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	လတ်	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	နိမ့်	
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	လတ်	
၁၉	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းကြောင့် ရေအရင်းအမြစ်ရှားပါးလာခြင်း၊အပူလွန်ကဲခြင်းဖြစ်ပေါ်လာစေပါသည်။သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ ယခုရှိနေသော သစ်တောများပြုန်းတီးမှုထိန်းသိမ်းရန် အလွန်အရေးကြီးလှနေပါသည်။မိဘမဲ့ သစ်တောများ မျိုးတုန်း လုနီးပါး အဖြစ်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ဒေသခံအစုအဖွဲ့ သစ်တောတည်ထောင်သူများနှင့် သစ်တောဌာနများအမြန်ဆုံး ထိန်းသိမ်းပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	လူငယ်များမူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲမှုများနေပါသည်။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	လတ်	အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်း နည်းလှပါသည်။
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	အလုပ်အကိုင်အတည်တကျ မရှိခြင်း
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသောဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သည့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
	(Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ		
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးပြီး၊ အလုပ်အတည်မရှိခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဇရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများခြင်း
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	လတ်	မူးယစ်သုံးစွဲသူ၏ အပ်မှရောဂါ ကူးစက်ခြင်း၊ခြင်ကိုက်ခြင်းမှလည်းကူးစက်ခြင်း
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	လတ်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၂၀	ကားသမား	နိမ့်	ထိခိုက်မှုမရှိပါ။
၂၁	အခြား	-	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများမှ လူငယ်များဖြစ်ကြပါသည်။မူးယစ်ကို တင်းကျပ်စွာ ဥပဒေရေးဆွဲပြီး နှိမ်နှင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂		၁၀	၁၀		၄	၇
၂	အရန်မီးသတ်	၂	၁၅	၅	၂၀		၄	၇
၃	မိခင်နှင့်ကလေး	၂		၁၀	၁၀		၄	၇
၄	လူငယ်အဖွဲ့	၃	၇၀	၈၀	၁၅၀		၄	၇
၅	မြစိမ်းရောင်	၁	၄	၃	၇	ချေးငွေ	၄	၇
၆	သမဝါယမ	၁	၆	၁	၇	ချေးငွေ	၄	၇

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြိုသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရှိသော အဖွဲ့အစည်းများသည်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းမှုမရှိကြပါ။အားနည်းနေပါသည်။

(၂.၁.၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသောပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အစိုးရဌာနများမှလည်း မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများအတွက် သီးသန့်ဆေးကုသသည့် ဆေးရုံဆောက်လုပ်ပေးရန် လိုအပ်နေပါသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင် စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၉၄	၃၆	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ကေအောက်	၁၅	၆	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ကေမှ ၅ ကေထိ	၇၄	၂၈	တောင်သူငယ်
၄	၅ ကေမှ ၁၂.၅ ကေ ကြား	၆၅	၂၅	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ကေ အထက်	၁၄	၅	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၂၆၂**	**၁၀၀%**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့(၃၆%)၊ ၂.၅ကေအောက် (၆%)၊ ၂.၅ကေမှ ၅ကေထိ (၂၈%)၊ ၅ကေမှ ၁၂.၅ကေကြားနှင့် ၁၂.၅ကေအထက် (၅%) ရှိပါကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ကေ	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်	-			
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-			
၄	အဝီစိတွင်း	ပုဂ္ဂလိက	-	တနှစ်ပတ်လုံး	ရှိ
၅	လက်ငင် ရေတွင်း	-			
၆	စိမ့်စမ်းရေ	အစိုးရ		တနှစ်ပတ်လုံး	မရှိ
၇	ချောင်းရေ	-			
၈	အခြား	-			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိမ့်စမ်းရေသည် ရေအင်အားရှိသော်လည်း ရေပိုက်သေးသောကြောင့် တစ်ရွာလုံးတွင် ၁၀၀မှာ ၁၀%ပြည်သူများသာ သုံးစွဲမှုရှိပါသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစုပေါင်း စိုက်ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုးသည့်ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/ မြင့်)	မှတ်ချက်
		ယူနစ်	အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၈၃၉.၅	တင်း	၅၀	၁၀၀	၅%	၆လ	၈လ	မြင့်	နိမ့်	
မြေပဲ	၉၀	တင်း	၅	၂၀	၆%			နိမ့်		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အဓိက စိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ စပါးဖြစ်ပါသည်။စပါး မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် ရေများ အခက်တွေ့နေရပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်	၄၆	-	-	-	-	-	
အစေ့ချ ကိရိယာ	-					-	
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်	-					-	
ရိတ်သိမ်းစက်	-					-	
ခြွေလှေ့စက်	၁	-	-	-	-		
ရေစုပ်စက်	၆	-	-	-	-	-	

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသောတောင်သူအရေအတွက်	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
	တစ်ဦးချင်းပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ	အရေအတွက်	လယ်သမားဦးရေ		
ခြေနင်းရေတင်စက်	-						
မြက်ရိတ်စက်	၁၃						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်သမား အများစုသည် လက်တွန်းထွန်စက်ကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	သဘာဝ မြေဆီလွှာကောင်းခြင်း၊အိမ်ခြံဝင်းတွင် စိုက်ပျိုးခြင်း
ရေရင်းမြစ်	မိုးရေခံဖြစ်ခြင်း
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ် မြေသြဇာ	နွားချေး၊ကြက်ချေး၊သဘာဝမြေဆွေးကိုအသုံးပြုပါသည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	ဓါတုပိုးသတ်ဆေး အသုံးပြုမှုနည်းပါးသည်။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးဘဏ်၊သမဝါယမဘဏ်၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဟောပြောပွဲများ ဆောင်ရွက်မှုနည်းပါသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	စိုက်မြေသြဇာ၊ပိုးသတ်ဆေးများကို ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့် ကုန်သွယ်မှု	ဆန်စပါး၊မြေပဲတို့ကို မိုးညှင်းသို့သွားရောက်ရောင်းချနိုင်ခြင်း
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ မြေဆီမြေသြဇာ အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း ရေအရင်းအမြစ် လုံလောက်မှု မရရှိသဖြင့် သီးနှံအထွက်တိုးရန်အတွက် အခက်အခဲရှိသည်။ဓါတုမြေသြဇာ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် ရေရှည်တွင် မြေဆီလွှာ ပျက်စီးနိုင်သည်။ပိုမို

ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာဖြင့် စိုက်ပျိုးနိုင်လျှင် သီးနှံအထွက် တိုးလာနိုင်သည်။ဈေးကွက်မှ မိုးညှင်းသို့ အခ၊ မီခိုနေရသည်။မိုးညှင်းမြို့တွင် ပွဲရုံရှိပါက ပိုမို အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှုများရှိသည်။ရေလုံလောက်မှုမရှိ
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	အသင့်အတင့်ရှိသေးသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီးရရှိနိုင်မှု	ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	မြေဩဇာ၊ပိုးသတ်ဆေးများကို အချိန်မှီ ရရှိရန်၊စိုက်ပျိုးစရိတ်ရရှိရန် စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေနောက်ကျမှုထုတ်ရခြင်း
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင်သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အခြားဒေသသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် လက်ယာသုံးစက်ကရိယာများကို ပိုမိုအသုံးပြုလာခြင်း
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	မိုးရွာမှ ရရှိနိုင်ခြင်း
စိုက်ပျိုးရေမလုံလောက်မှု	ရာသီမှန်မိုးရွာသွန်းမှုမရှိခြင်း
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	အသင့်အတင့်ရှိခြင်း၊ရွက်ဖျက်ပိုး၊မိုးလေး(ပင်နီ)ဖလံဖြူ
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုအားနည်းသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာ အကူအညီ နည်းပါးခြင်း၊မိရိုးဖလာ စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့်သာ အသုံးပြုနေခြင်း
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာမြေ၌ ဓါတ်မြေဩဇာ အသုံးများခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာ ပျက်စီးလာနိုင်သည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၁၆၀	၅၄၄	
နို့စားနွား			
မြင်း			

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	ကောင်ရေ	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ကျွဲ	၄၈	၁၉၆	
မြည်း	-	-	
လား	-	-	
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၈၅	၄၄၁	
ကြက်	၅၀	၁၉၅၁	
ဘဲ	၁	၃	
နွားနောက်	-	-	
အခြား	-	-	
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်	၁	၁	
ပုဇွန်ကန်	-		
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-		
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-		
အခြား	-		

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို ဦးစားပေး လုပ်ကိုင်သူ များကြောင်း စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူမရှိပါ။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	စားကျက်မြေ အဖြစ်သီးသန့်မရှိပါ။လယ်ယာမြေများတွင်သာ နွားများကို စားကျက်မြေအဖြစ် အသုံးပြုနေပါသည်။
ရေရရှိမှု	
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစုဈေးကွက်	
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	တပိုင်တနိုင် မွေးမြူရေးနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအတွက် မြေနေရာလုံလောက်မှု ရှိပါသည်။
အခြား	-
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	-
ဈေးကွက်	-
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	-
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	-
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ အိမ်ခြံဝင်းတွင် တပိုင်တနိုင် ခိုင်းနွားနှင့်ကြက်၊ဘဲ၊ဝက် စသည်တို့ကို မွေးမြူကြပါသည်။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ဈေးကွက်ရရှိနိုင်မှု	
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	-
ဈေးကွက်ရရှိနိုင်မှု	-
အခြား	-

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်

ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	-			
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး				
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင်				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး	-			
၁၄	ကျန်းမာရေး	-	-	-	
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	-	-	-	
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ				

ရင်းမြစ် ...(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးမဟုတ်သော လုပ်ငန်းအများစုသည် ဈေးရောင်း၊ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူ များ ဖြစ်ကြပါသည်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
ကျောက်ရှာ	လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည်။
ဈေးရောင်း	လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည်။
ဝပ်ရှော့	လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည်။
လက်သမား	ကျပန်း
စက်ချုပ်	လယ်လုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည်။
ဆန်စက်	လယ်လုပ်ငန်းနှင့်တွဲဖက်လုပ်ကိုင်သည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

ဇယား(၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
လုပ်ငန်းအတည်တကျမရှိခြင်း	ဝန်ထမ်းအလုပ်အကိုင် ခေါ်ယူမည့်နည်းပါးခြင်း
လုပ်အားလစာနည်းပါးခြင်း	ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း
ကုန်ဈေးနှုန်းမြင့်မားခြင်း	လစာမလုံလောက်ခြင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော လုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာများမှာ ကျေးရွာတွင် စက်ရုံအလုပ်ရုံများမရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းအတည်တကျ မရှိခြင်း၊ကြုံရာကျပန်း လုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ပညာတတ်များရှိသော်လည်း အစိုးရဝန်ထမ်းတွင်လုပ်ငန်းခေါ်မှု ရှားပါးခြင်း၊ လုပ်ခလစာ နည်းပါးခြင်းကြောင့် လုပ်ကိုင်သူဦးရေနည်းပါးသည်။ကုန်ဈေးနှုန်း လုပ်ခလစာမညီမျှ သဖြင့် ကျပန်းလုပ်ကိုင်သူများအတွက် စီးပွားရေးအခြေအနေ မှာခက်ခဲလှပါသည်။

## (၂.၃)		ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

### (၂.၃.၁)	ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
		အရေအတွက်	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု										
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ										
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ	-				၁၅	၅	၂၀		၂	၂
	၆ လ အထိ	-				၁၄	၂	၁၆			
	၁၂ လ အထိ	-				၃	၂	၅			
	၁၂ လ အထက်	-				၂၈	၁၂	၄၀			

ရင်းမြစ် …(၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။		။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာလုပ်ကိုင်သူ အများစုမှာ နမ္မချီမြော်ဖားကန့်မြော် ဒေသသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ပြည်ပသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်သူမှ အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	၄၄
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	၂
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	၃
၄	အခြား	၂

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။		။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူ အများစုသည် အဓိကအလုပ်အကိုင်နှင့် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေရန် သွားကြသည်။အခြားကိစ္စနှင့်သွားလာသူများမှာ နည်းပါးသည်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာအတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၂				√
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)		၇	-	-	-
	- ဘဏ်		၅	-	-	-
	- လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း		၂၀	-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့်လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများ အဓိကအားဖြင့် ငွေကို လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်းများသည်။ အခြားငွေလွှဲ(ဟွန်ဒီ)အခြားငွေလွှဲဘဏ်တို့နှင့် လွှဲသူနည်းသည်။ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသည့်အိမ်ထောင်စုများလည်း ရှိသည်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	၆ မိုင်	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းနှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကားလမ်း၊မီးရထားလမ်း	
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ဟင်းသီးဟင်းရွက်	
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု		

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကထွက်ကုန်မှာ စိုက်ပျိုးရေး သီးနှံဖြစ်ပြီး မိုးညှင်းသို့ အဓိက

ပို့ဆောင်ရောင်းချကြသည်။အခြားအနည်းငယ်မှာ နမ္မချီမော်သို့ ပို့ဆောင်ရောင်းချသည်။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်၊ သ မချေး ငွေ)	ငွေကြေး	၁၂လ	၀.၅%မှ၁.၅ %	-	အာမခံ(၂)ဦးလိုအပ်
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေးစား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု /ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်	-	-	-	-	-
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ					-
အခြား	-	-	-	-	-

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်နှင့်သာ ချိတ်ဆက်မှုများသည်။ သမဝါယနှင့် ချိတ်ဆက်သူနည်းသည်။မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းသည် ကျေးရွာရှိ လူဦးရေနှင့်မမျှတမှုကြောင့်ချေးငွေရရှိမှုနည်းသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	လတ်	ဓါတ်မြေသြဇာသုံးစွဲခြင်းကြောင့်
အပင်မျိုးစိတ်များ	လတ်	ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲခြင်းကြောင့်
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	နိမ့်	ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါပိုးမှမရှိပါ။
ရေရင်းမြစ်	နိမ့်	မိုးရေကိုအဓိက အားထားရသည်
ငါးမျိုးကွဲများ	နိမ့်	ချောင်းရေတွင်ဆေးခတ်ခြင်းကြောင့် သဘာဝငါးမျိုးတုန်းလုပြီ
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	လတ်	သစ်တောပြုန်းတီးမှုမြင့်မားလာသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	နိမ့်	အမှိုက်စွန့်ပစ်ရန်နေရာမရှိ၊စည်ပင်မရှိ

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ဓါတ်မြေသြဇာ သုံးစွဲခြင်းလျော့ကြရန်၊သဘာဝမြေသြဇာကိုသာအသုံးပြုသင့်ပါသည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁) ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၁၄	၆၁	၁၀၀	၉
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၅၀	၄၂	၉၂	၉
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၁၀	၁၂၆	၂၃၆	၂၂
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၄၅	၂၀၅	၄၅၀	၄၂
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၉၆	၆၆	၁၆၂	၁၅
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၁၇	၈	၂၅	၂
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၄	၆	၁၀	၁

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏%
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၅၃၆**	**၅၁၄**	**၁၀၅၀**	**၁၀၀%**

ရင်းမြစ် …အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စာမတတ်သူဦးရေနှင့်ဘုန်းကြီးကျောင်း ပညာသင်ကြားသူဦးရေ သည် သက်ကြီးပိုင်းများသာ ဖြစ်ကြသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၉၈	၉၇	၁၉၅	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၅၄	၉၇	၁၉၅	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)	၁၄	၂၆	၄၀	-
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ	၇	၁၂	၁၉	-

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရေးတတ်ဖတ်တတ် အချိန်တွင် ငွေကြေးအခက်အခဲကြောင့် ၎င်းပညာ၏ တန်ဖိုးကို မသိသောကြောင့် ၎င်းပညာရေးကိုပြီးစီးအောင် ကြိုးစားသူနည်းပါသည်။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာတွင်း	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ကားလမ်း၊ရထားလမ်း	
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၁၂၀ ပေ၊ ၃၀ ပေ၊ ၁၈ ပေ ၁၂၀ ပ၊ ၃၀ပေ၊ ၁၆ ပေ ၈၀ပေ၊၃၀ပေ၊၁၈ ပေ	
အမိုး၊နံရံ၊အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်မိုး၊အင်္ဂတေ၊နံရံကပ်	
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ) နှင့် ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ	လုံလောက်မှုမရှိ	
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရအမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	ဆန်ပြုတ်	

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
အစိုးရခန့်	၂	၈	၁၀			
ကျေးရွာခန့်	-	၂	၂			

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းဆောင်သည် လက်ရှိတွင် သုံးဆောင်ရှိပြီး ကျောင်းတွင်ပရိဘောဂနှင့် ပြုပြင်မွမ်းမံရန်လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၇.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ရရှိနိုင်မှု	
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၄၀/၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	၂၀%
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှုမရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ဝမ်းစာမဖူလုံမှုကြောင့် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်ကြပါ
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	မြို့နယ်တွင် သွားရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်း၊အားကစားတွင်း၊ကစား ပစ္စည်းများလုံလောက်စွာမရှိပါ။
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	အကောင်းဆုံးကြိုးစားရန်လိုအပ်

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျောင်းဆောင်များကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမွမ်းမံရန် အစိုးရထံ အကူအညီတောင်းခံခြင်း

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		√		မိုးတွင်းကာလအဖြစ်များသည်
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး		√		မိုးတွင်းကာလတွင်သာဖြစ်တတ်သည်။

#	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၃	ငှက်ဖျား		√		
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ		√		
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	√			မူးယစ်ဆေးဝါးမှ တဆင့်ဖြစ်ပွားလာခြင်း
၆	တီဘီ		√		
၇	ဆီးချို		√		
၈	သွေးတိုး	√			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		√		
၁၀	အာဟာရချို့တဲ့မှု	√			အသိပညာဟောပြောပွဲလိုအပ်
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ				

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါသည် မိုးတွင်းကာလတွင်ဖြစ်ပွားမှုများပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုများတွင် ဆီးချို၊သွေးတိုးရောဂါအဖြစ်များသည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှုနှင့် အာဟာရဆန်းစစ်မှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ			
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	√		ကလေးငယ်များတွင် (၆)လတစ်ကြိမ်ဆေးထိုးပေးခြင်း
၃	ပိုလီယိုရောဂါ	√		
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	√		ကိုယ်ဝန်ဆောင်များ တစ်လတစ်ကြိမ်ဆေးထိုးခြင်း
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	√		ကလေးငယ်များအတွက် ၅ နှစ်တစ်ကြိမ်
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု			
၇	အာဟာရမှတ်တမ်းယူမှု(အရ	√		၁ လတစ်ကြိမ် အာဟာရ စစ်တမ်းရယူသည်။

စဉ်	**ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ အာဟာရ**	**ရှိ**	**မရှိ**	**မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်**
	ပ်အမြင့်၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)			
၈	အာဟာရပညာပေးအစီအစဉ်	√		

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျန်းမာရေး ဆေးပေးခန်းရှိပါသည်။သားဖွားဆရာမ(၁)ဦးနှင့် အရန်သားဖွား(၁)ဦးရှိသည်။

(၂.၈.၃) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	**ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)**	**အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)**	**ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ**	**ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)**	**မှတ်ချက်**
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	ကျေးရွာ တွင်း	မရှိ	ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-	လုံလောက်မှုမရှိ၊	
တိုက်နယ် ဆေးရုံ			ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ်	၆ မိုင်		ဆရာဝန် -		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက် မှုရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ဆေးရုံ			လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်		-	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် သူ	လက်လှမ်းမှီမှု-- ဆေးဝါး-- သိုလှောင်ပုံစနစ်-- အအေးခန်းစနစ်--	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ဆေးပေးခန်းရှိသော်လည်း အဆောက်အအုံ ကျဉ်းသောကြောင့် ဆေးကုသရန် နေရာအဆင်မပြေဖြစ်ခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။သားဖွားဆရာမ ၁ ဦးနှင့်အရန်သားဖွား ၁ ဦးရှိပါသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/ အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	၁၉၉		√	√	√	
အဝီစိတွင်း (စက်တပ်)						
အဝီစိတွင်း/တုံကင်						
ကန်	-					
မြစ်/ချောင်း	၂			√		

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	၄					
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း	၉၈		√	√	√	
အခြား	-					

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ သောက်သုံးရေမှ ရေတွင်း အဓိကထားသည်။စိမ့်စမ်းရေ သွယ်တန်းခြင်းသည် လူနည်းစုသာလျှင် ယူသုံးထားကြသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာအမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၂၄၂	
ကျင်းအိမ်သာ	၁၇	
မြေပေါ် အိမ်သာ	၃	
တောထိုင်	-	
စုစုပေါင်း	**၂၆၂**	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၂၄၂ သည်ယင်လုံအိမ်သာကိုအသုံးပြုကြသည်။ကျန် အိမ်ထောင်စုမှ ကျင်းအိမ်သာ ၁၇ ဦးနှင့်မြေသားစသည်ဖြင့်သုံးကြသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု	-	√	ကျေးရွာစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်နေရာပေးမှုမရှိခြင်း
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	-	√	မိခင်နှင့်ကလေး အဖွဲ့ပါဝင်ဆောင်ရွက်သည်။

#	ကျား-မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယဖြစ်ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ	-		
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု			
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အမျိုးသမီးများသည် သာရေး၊နာရေး ကိစ္စများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြသည်။

(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း /ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၄၀	√		၁ မိုင်ခွဲ
ချဉ်းကပ်လမ်း	၂	သင့်	၂၀၁၄		√	၉ မိုင်
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၂	ဆိုး	၂၁၀၄		√	၃.၃ မိုင်
အခြား	၁	ဆိုး		√		၁၆ မိုင်

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း - ၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း - ၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း - ၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်းရှိ လမ်းသည် မြေသားလမ်းများဖြစ်သည်။နွေရာသီတွင် သွားလာရအဆင်ပြေပြီး မိုးတွင်း တွင် သွားလာရ ခက်ခဲသည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား	-				
ကွန်ကရစ်တံတား				-	
ကြိုးတံတား	-				
ရေပြွန်	ပေ ၂၀		၂၀၁၄		√
အခြား	ပေ ၂၀		၂၀၁၄		√

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	-			
ပင်လယ်ရေကြောင်း	-			
အခြား	-			

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်	-	-	၈၃	၂၀၆	၁၅	၁	-	၁၃၀

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ရွာသားအများစုသည် သွားလာရာတွင် ဆိုင်ကယ်ကို အသုံးပြုမှု များပြီး သုံးဘီးများကိုလည်း အနည်းငယ် အသုံးပြုပါသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း	၅၀		
ဆိုလာစနစ်	၂၅၇		
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	-		
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	၁၁		
လေစွမ်းအင်	-		
ဇီဝလောင်စာ	-		
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မဟာဓါတ်အားလိုင်းကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ စပြီး ရရှိခဲ့ပါသည်။ယခုအချိန်တွင် ဆိုလာကို သာ အသုံးပြုနေကြသေးသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၄၁၁	၇၆	၁၁၄	၃၉	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှစပြီး လက်ကိုင်ဖုန်းများကိုအသုံးပြုလာကြသည်။ရေဒီယို ၇၆၊ တီဗွီ ၁၁၄၊စလောင်း ၃၉ ခုရှိပါသည်။

(၂.၁၄)ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	TV ကြည့်ခြင်း
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ဘာသာရေး၊လူမှုရေးတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ဓမ္မစကူးလ်အဖွဲ့နှင့်အလှူခံအဖွဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးတွင်
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အထောက်အကူပြု ၊ အားကစားပစ္စည်းမရှိ
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာပါဝင်မှုမရှိ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ဗမာရိုးရာ၊ကချင်ရိုးရာအဖွဲ့ရှိသည်။
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များ အား လက်လှမ်းမီမှု	ဖုန်းရှိသည်။

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များသည် အပန်းဖြေစရာ ထူးခြားစွာမရှိခြင်းကြောင့် TV ကြည့်ခြင်း၊ရာသီ အလိုက်ပွဲလမ်းသဘင်သွားကြည့်ခြင်း၊ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အကဖွဲ့တွင် သွားရောက်ခြင်းသာရှိသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မီးသတ်
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အလှမ်းဝေးသည်။
အခြား	-

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မြို့နှင့်ဆက်သွယ်သွားလာရာတွင် ကားလမ်း၊ရထားလမ်းများနှင့်ပို့ဆောင်ရေး ကောင်းပြီး လွယ်ကူစွာ ဆက်သွယ်နိုင်သည်။သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရန် အရန်မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ရှိပါသည်။

(၂.၁၅.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
စိုးရိမ် /သာမန်	သာမန်	စိုးရိမ်	စိုးရိမ်	မရှိ

ရင်းမြစ်…ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လွန်ခဲ့သော နှစ်များတွင် လူကုန်ကူးမှုရှိခဲ့ပါသည်။ယခုနှစ်တွင် မရှိပါ။ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု အနေဖြင့် အလွန်ဆိုးရွားလှပါသည်။ကျေးရွာ၏ မျှော်လင့်ချက်အနေဖြင့် အလွန်ဆိုးလှပါ သည်။ခိုးမှုသည်လည်း အလွန်စိုးရိမ်ဖွယ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	သဘာဝအရင်းအမြစ်များတွင် လယ်မြေများသည် မြေပြန့်ဖြစ်ပြီး မြေဆီဩဇာ အတော်အသင့် ကောင်းမွန်သည်။ တောင်သူ များလည်း လယ်ယာထွက်ကုန်များကို အလွယ်တကူ သယ်ယူ ပို့ဆောင်ပြီး ရောင်းချနိုင်သည်။ စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲ ကိုအဓိကစိုက်ပျိုးကြပြီး၊ စိမ့်စမ်းရေ၊ ချောင်းရေများကိုသာ အဓိကအားထားရသည့်ကျေးရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ကာဒူကျေးရွာမှ စိုက်ပျိုးသော စပါး၊နှမ်းနှင့်ပဲများကို မိုးညှင်းမြို့သို့ တင်ပို့ရောင်းချရပါသည်။
• နေရာတည်ရှိမှုနှင့် ပထဝီဆိုင်ရာ အားသာချက်	ကာဒူကျေးရွာသည် မြေပြန့်ဒေသတွင်တည်ရှိပြီး မန္တလေး-မြစ်ကြီးနားရထားလမ်းပေါ်တွင်တည်ရှိပါသည်။လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး အရ နွေရာသီတွင် လွယ်ကူချောမွေ့ စွာသွားလာနိုင်ပေသည်။
• ရပ်ရွာတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု	ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည်ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။
• ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်းတွင်ပြင်ပနှင့်ကျေးရွာအတွင်းမှဖွဲ့စည်းထားသောလူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ အတော်အသင့်ရှိပြီး၊အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုမှာ ကောင်းမွန်ကြပေသည်။ ပြင်ပ ပုဂ္ဂလိ က ငွေချေးအဖွဲ့များ၊ အစိုးရဌာနများနှင့် အချိတ်အဆက်အားကောင်းမှုရှိပြီး၊ထို အထောက်အပံ့များသည် ကျေးရွာအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆိုင်ရွက်မှုနှင့် အခြားသေးစားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက် ရန် လွှန်စွာအထောက်အပံ့ကောင်း များဖြစ် စေပါသည်။စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ လည်း စိုက်ပျိုးရေး နှင့်ပတ်သက်သောနည်းပညာပေးစံပြစိုက်ကွက်များလည်းကျေးရွာတွင်စိုက်ပျိုးထားခြင်းသည်လည်း တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ အား အချိန်နှင့် တစ်ပြေး ညီရရှိစေသည်။
• ဆက်သွယ်ရေး	ကျေးရွာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို ဈေးကွက်နှင့် အခြားလူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် လက်လှမ်းမှီအသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် အင် တာ နက်အသုံးပြုနိုင်မှုမှာ အသင့်အတင့်မျှသာ ကောင်း မွန်ပြီး အခြားသတင်းအချက် အလက် များအတွက် ချိတ်

အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	ဆက်အသုံးပြုနိုင်သည်။
• ကျန်းမာရေးအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ	ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာသားများအနေဖြင့် စိုးရိမ် ရသောဆေးဝါးကုသလိုမှုအတွက်လည်း မိုးညှင်းမြို့ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုများ ခံယူနိုင်ကြသည်။
• ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီး	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးကို မဟာဓါတ်အားလိုင်းမှ ချိတ်ဆက်သုံးစွဲနိုင်ကြသဖြင့် ထင်းသက်သာ သည့် လျှပ်စစ်မီးဖိုဖြင့်ချက်ပြုတ်ခြင်း၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများအတွက် စာဖတ်ချိန် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း၊အားလပ်ချိန်များတွင် ဗဟုသုတရဖွယ်သုတ၊ရသနှင့် သတင်းအစုံအလင်အားတီဗွီဖြန့် သားပြင်မှကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းစသော လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားရေးလာရေးအတွက် အထောက် အကူပြုနေသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
• ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	ကျေးရွာအနေအထားအရ ၊ ယေဘုယျအားဖြင့်အဟန့် အတားစိန်ခေါ်မှု အများအပြား မတွေ့ရှိ ရပေ။ သို့သော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများရှိပြီး၊ အဖွဲ့များကြားတွင်အားပြိုင်မှုအချို့ ရှိနေ ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုရှိသော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအပိုင်းတွင် စနစ်ကျမှုအနည်းငယ်အားနည်း ကြောင်း တွေ့ ရှိရသည်။
• သဘာဝအရင်းအမြစ်ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု ကန့်သတ်ချက်များ	စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့နိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြေလွတ် မြေရိုင်း များထပ်မံ မတိုးချဲ့ နိုင်တော့ ပဲ လက်ရှိမြေပေါ်တွင် ထုတ်လုပ် မှုတိုးမြှင့်ရန်ဆောင်ရွက်ကြသည်။
• ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာ နရှိသော်လည်း အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များတွင် အခြားဒေသသို့ (မိုးညှင်းမြို့ ဆေးရုံ သို့) သွားရောက်ကုသရသဖြင့် အချိန်ကြာမြင့်မှု ရှိပေသည်။

ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
၁						
	• တုပ်ကွေးရောဂါ	• အအေးမိခြင်း • ခြင်ကိုက်ခြင်း • ရေအိုင်ခြင်း၊အမှိုက်ပုံများခြင်း • ချုံနွယ်ထူထပ်ခြင်း • စိမ့်စမ်းရေကန်သန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • နေရောင်ခြည်နည်းပါးခြင်း • ပန်းအိုး၊ရေအိုး လုံလုံလှယ်မှုမရှိခြင်း • တိရိစ္ဆာန် ပွက်အိုင်များခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း • တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း	• ပြင်ပဆေးရောင်းဆိုင်ရှိခြင်း(ဆေးစပ်ခြင်း) • ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဆရာမတစ်ဦးရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲရှိခြင်း	• ဆေးဝါးမလုံလောက်ခြင်း • ကျန်းမာရေးဆရာမ မလုံလောက်ခြင်း • ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနေရာလုံလောက်မှုမရှိခြင်း • ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း • ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲမှအသိပညာများကို	• ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိသည်။ • စာသင်ကျောင်း၌ ကျန်းမာရေး ပညာပေး ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ပေးခြင်း • ခြင်ထောင်များကိုဆေးစိမ်ရမည်။ • ရေတွင်းရေကန်များကိုဆေးပေးရမည်။ • ယင်လုံအိမ်သာများကို သုံးစွဲလာအောင်နိုးဆော်ရမည်။ • မိမိနေထိုင်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်များကိုသန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်	- ရေသန့်စက်ရုံတည်ဆောက်ရန် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်ခြင်း - ကျန်းမာရေးမြေနေရာနှင့်အဆောက်အဦးများ တိုးချဲ့ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း - ကျန်းမာရေးဌာနမှတစ်လတစ်ကြိမ် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ကျန်းမာရေးဌာနသို့တင်ပြခြင်း - ကျန်းမာရေးဆရာမထပ်တိုးပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
				လိုက်နာမှုမရှိခြင်း • ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • ရေတွင်း/သောက်သုံးရေ၊စိမ့်စမ်းရေ သန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာသုံးစွဲမှု နည်းပါးခြင်း	ရန်နိုးဆော်ရမည်။ • တကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းမှု ပြုလုပ်တတ်ရန်နိုးဆော်ရမည်။ • ကျန်းမာရေးဌာနမှကွင်းဆင်းစစ်ဆေးပေးရမည်။(တစ်လတစ်ကြိမ်) • ကျန်းမာရေးဌာနမှတစ်လတစ်ကြိမ်စာသင်ကျောင်းများတွင်ကွင်းဆင်းပေးပါရန် • ရေအိုင်များမြေဖို့ပေးခြင်း • အမှိုက်ပုံများကိုသန့်ရှင်းမှုပြုလုပ်ခြင်း • အမှိုက်စွန့်ပစ်ရန်စနစ်တကျ	

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					မြေနေရာ သတ်မှတ်ပေးခြင်း အသုံးမလိုသော သစ်ပင်ကြီးများကို ချိုင်ခုတ်ရှင်းခြင်း	
၂						
	• ငှက်ဖျားရောဂါ	• ခြင်းကိုက်ခြင်း • ရေအိုင်ခြင်း၊ရေကန် • အမှိုက်ပုံများခြင်း • ချုံနွယ်ထူထပ်ခြင်း • ရေမြောင်း/ချောင်း • ရေသန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း	• ခြင်ထောင်ဆေးစိမ်ခြင်း • ခြင်ထောင်အခမဲ့ပေးခြင်း • ငှက်ဖျား ရောဂါ အခမဲ့ • ဆေးစစ်၊ဆေးပေးခြင်း • ငှက်ဖျားရောဂါ တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ရှိခြင်း • ကျန်းမာရေး ဆေးခန်းရှိခြင်း	• ခြင်ထောင်အသုံးပြုမှုနည်းပါးခြင်း • ငှက်ဖျားဆေးများကိုစနစ်တကျ သောက်သုံးမှုမရှိခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း • ရေတွင်း၊ရေကန်များသန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • ကျန်းမာရေး အသိပညာ နည်း	• ခြင်ထောင်များကို အသုံးပြုရန်ဦးဆောင်ခြင်း • ခြင်ထောင်ဆေးစိမ်ရန်နိုးဆော်ခြင်း • ရေတွင်းရေကန်များကိုသန့်ရှင်းမှုပြုလုပ်ရန်နိုးဆော်ခြင်း • ကျန်းမာရေးဗဟုသုတဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးခြင်း • ကျန်းမာဟောပြောပွဲများမှ ဗဟုသုတများကို လိုက်နာရန်	○ ရွာလုံးကျွတ်ခြင်ဆေးဖျန်းပေးရန် ကျန်းမာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်း ○ ခြင်ထောင်များကို လုံလောက်စွာ ထုတ်ဝေပေးရန်(တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်)ကျန်းမာရေးဌာနသို့တင်ပြခြင်း

စဥ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
				ပါးခြင်း • ငှက်ဖျားရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးဟောပြောပွဲမရှိခြင်း • ကျေးရွာတွင်းလမ်းများ/ရေအိုင်များပြုပြင်မှုမရှိခြင်း • ရေများကျိုချက်၍မသောက်ခြင်း • ချောင်း/မြောင်းများသန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း • ချုံနွယ်များခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းမှုမရှိခြင်း	နိုးဆော်ခြင်း • တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ရန်နိုးဆော်ခြင်း • ကျေးရွာလမ်းများဗွက်အိုင်များပြုပြင်ပေးခြင်း • မိမိနေအိမ်နှင့်ပတ်ဝန်းကျင်များကိုသန့်ရှင်းရေးပြုပြင်လုပ်ရန် နိုးဆော်ခြင်း	
၃						
	• ပတ်ဝန်းကျင်မသန့်ရှင်းခြင်း	• စည်းကမ်းမရှိခြင်း • စည်းလုံးမှုမရှိခြင်း	• လူအင်အားရှိခြင်း • အုပ်ချုပ်ရေး၊ရပ်မိ	• ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	• သားသမီးများပညာတတ်ဖြစ်အောင် ပြုစု	–ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေးနှင့်အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• စီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းပါးခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးဟောပြောပွဲများမရှိခြင်း • အသိပညာဗဟုသုတလေ့လာမှုနည်းပါးခြင်း • မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုစနစ်တကျမရှိခြင်းကြောင့်လေထုညစ်ညမ်းခြင်း • ယင်လုံအိမ်သာ စနစ်တကျ သုံးစွဲမှုမရှိခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းမှုမရှိခြင်း	ရပ်ဖတွေရှိခြင်း • သစ်တောဌာနရှိခြင်း • လူငယ်များရှိခြင်း	စိတ်ဝင်စားမှုနည်းပါးခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအဖွဲ့အစည်း မရှိခြင်း • ရပ်ရွာလူထုစည်းလုံးမှုနည်းပါးခြင်း • ပညာတတ်နည်းပါးခြင်း • စနစ်တကျထိန်းသိမ်းဖို့လိုအပ် • ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးနှင့်ဗဟုသုတဟောပြောပွဲများမရှိခြင်း • အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	ပေးရမည်။ • စာကြည့်တိုက်ဖွင့်ပေးရမည်။ • ရပ်ရွာလူထု စည်းလုံးမှုရှိအောင်နိုးဆော်ရမည်။စည်းရုံးရမည်။ • ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းတတ်ဖို့ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ရမည်။ • အသိပညာ၊ဗဟုသုတရှိသူများကို အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာများတွင်နေရာပေးရမည်။ • စည်းကမ်းရှိအောင်အုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှနိုးဆော်ပေးရမည်။ • ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရမည်။	–ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ဟောပြောပွဲများမကြာခဏပြုလုပ်ခြင်း –သန့်ရှင်းရေးစက်ယန္တရားနှင့်ကားများလိုအပ်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
				မှ ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းပြုလုပ်ရန်နိုးဆော်မှု မရှိခြင်း		
	ကျား+မ ကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ					
၄	• ယုံကြည်မှုအားနည်းခြင်း	• ပညာမတတ်ခြင်း • ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း • အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အမျိုးတော်စပ်မှုရှိခြင်း • အုပ်ချုပ်သူများမှ အမျိုးသမီးများအား စည်းရုံးမှုအားနည်းခြင်း • ပညာတတ် အမျိုးသမီးများအား နေရာမပေးခြင်း	• အမျိုးသမီးများ အများအပြားရှိခြင်း • ပညာတတ် အမျိုးသမီးများရှိခြင်း • ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် စိတ်အားထက်သန်မှုရှိခြင်း	• ရပ်ရေးရွာရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်မရှိခြင်း • ပညာတတ် အမျိုးသမီးများအား ထည့်သွင်းနေရာပေးမှုမရှိခြင်း • အမျိုးသမီးများအား ရပ်ရေးရွာရေးတွင် ပါဝင်ရန် စည်းရုံးမှုမရှိခြင်း • အမျိုးသားများကိုသာ နေရာပေးခြင်း • ဥပဒေနှင့်အညီစီမံမှုမရှိခြင်း	• ယုံကြည်မှုအားကောင်းအောင် အမျိုးသမီး စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်သင်တန်းပြုလုပ်ရမည်။ • အမျိုးသမီးများအား အမျိုးသားများနှင့် အတူတန်းတူအခွင့်ရေးပေးရမည်။ • ရပ်ရေးရွာရေးတွင် အဖွဲ့အစည်းတိုင်းတွင် နေရာပေးခြင်း • အမျိုးသမီးအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အမြင်	▪ ဘဏ်များ၊ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်ခြင်း၊ – ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၊ ပြင်ပ ငွေကြေး အဖွဲ့ အစည်းများနှင့်အကျိုးတူ စီးပွား ရေးလုပ် ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ – အမျိုးသမီးဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်း – အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်ခွင့်ရရေး ဥပဒေရေးဆွဲခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
					နှင့်သင်တန်းပြုလုပ်ပေးခြင်း • ပညာတတ်မြောက်အောင်သင်ကြားပေးခြင်း	
၅	• မြေအောက်မှ ရေရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း	• နည်းပညာမရှိခြင်း • ငွေကြေးမလုံလောက် ခြင်း • စက်ပစ္စည်းမရှိခြင်း	• တောတောင်နှင့်နီးစပ်ခြင်းကြောင့် နေရာတိုင်းတွင် တူးဖော်ရရှိနိုင်သည်။ • မြေအောက်စိမ့်စမ်းရေ ထွက်ရှိမှု အားကောင်းခြင်း • ရေရရှိရန် တူးဖော်ခြင်း၌ လွယ်ကူသက်သာခြင်း၊ အနက်ပေ ၃၀မှ ၉၀ အထိသာ ရှိပါသည်။	• နည်းပညာမရှိခြင်း • ငွေကြေးမလုံလောက်ခြင်း • စက်ပစ္စည်းမရှိခြင်း • ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ဆက်သွယ်မှုအားနည်းခြင်း	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း • လူအင်အားရှိခြင်း • မြေအောက်အဝီစိထိတွင်းတူးဖော်အသုံးပြုတတ်ရန် ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း၊ နှိုးဆော်ခြင်း	– မြေအောက်မှ ရေရရှိရန် အဝီစိတွင်းတူးဖော်ရန် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း

စဥ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
			• လူများစိတ်ဝင်စားမှု အားကောင်းခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာန ရှိခြင်း			
၇	**လယ်သမားအုပ်စု**					
	• ရေမလုံလောက်ခြင်း	• ရေလှောင်ကန်၊ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း • မိုးရေခံဖြစ်ခြင်း • ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်း ခြင်း • သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့ခြင်း • စက်ပစ္စည်းသုံးစွဲမှု	• မြေနေရာရှိခြင်း • ချောင်း/မြောင်းရှိခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ • သစ်တောဌာနရှိခြင်း • မြေလွတ်မြေရိုင်း	• ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း • ရေရှင်ချောင်းမရှိခြင်း • ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်း အားစိတ်ဝင်စားမှု မရှိခြင်း • ရေလှောင်ကန် ဆောက်လုပ်ရန်	• သစ်တောထိန်းသိမ်းမှုအားကောင်းလာအောင်နိုးဆော်ခြင်း • ရေလှောင်ကန် တည်ဆောက်ရန် ရန်ပုံငွေရှာဖွေခြင်း • ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ခြင်း • ရေအရင်းအမြစ်	ရေလှောင်ကန်/ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှု အားကောင်းလာအောင် သစ်တောဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်တင်ပြခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		နည်းပါးခြင်း	များရှိခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနရှိခြင်း	ငွေကြေးမလုံလောက်ခြင်း • ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်မှုအားနည်းခြင်း • အသိပညာ ဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း	ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်	
၈	**လယ်သမားအုပ်စု**					
	• မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိမှုအားနည်းခြင်း	• စိုက်ပျိုးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများမရှိခြင်း • စပါးအထွက်နည်းလျော့နည်းခြင်း	• စိုက်ပျိုးရေးဌာနရှိခြင်း • တောင်သူလယ်သမားများစွာရှိခြင်း	• စိုက်ပျိုးရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်မရှိခြင်း • စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှဝင်/ထွက်မှုအားနည်းခြင်း • မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန် ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးမှုမရှိ	• ဌာနဆိုင်ရာနှင့်ဆက်သွယ်ရမည်။ • ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရမည်။	• စိုက်ပျိုးရေးဌာနသို့ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန် တင်ပြခြင်း • မျိုးကောင်းမျိုးသန့် အသုံးပြုရန် နည်းပညာ ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
				ခြင်း		
၉	•					
	• ကျေးရွာတွင်လမ်းကျောက်ခင်းလမ်းပြုလုပ်ရန်	• စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိခြင်း • ငွေကြေးရန်ပုံငွေမရှိခြင်း • ဌာနဆိုင်ရာ မှ လာရောက်မှုအားနည်းခြင်း • ပြန်လည်ပြုပြင်မှု မရှိခြင်း	• လူအင်အားရှိခြင်း • ရေချောင်းရှိခြင်း • အုပ်ချုပ်ရေးဌာနရှိခြင်း • သမအဖွဲ့အစည်းရှိခြင်း • ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနရှိခြင်း • ကျောက်ခင်းလမ်းရှိခြင်း • ကား/ထော်လာဂျီရှိခြင်း	• စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိခြင်း • ကျေးရွာလမ်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မရှိခြင်း • အလှူရှင်မရှိခြင်း • ပြန်လည်ပြုပြင်မှုမရှိခြင်း • စိတ်ဝင်စားမှုအားနည်း ခြင်း • စည်းရုံးရေး အားနည်းခြင်း	• စည်းလုံးညီညွတ်မှု ရှိလာအောင် စည်းရုံးနိုးဆော်ခြင်း • ကျေးရွာလမ်းအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်း • အဖွဲ့အစည်းမှ ရန်ပုံငွေရှာခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း	• ကျေးရွာတွင်းကျောက်ခင်းလမ်းပြုလုပ်ပေးရန်
၁ ၀	•					
	• သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	• သစ်အလွန်အကျွံထုတ်ယူခြင်း • ထိန်းသိမ်းမှုမရှိခြင်း • တရားမဝင်သစ်ထုတ်	• သစ်တောများရှိခြင်း • ပြန်လည်ပြုစုရန် • စိုက်ပျိုးရန် မြေ	• သစ်တောဌာနမှကြီးကြပ်မှုအားနည်းခြင်း • သစ်တောဥပဒေ	• သစ်တောဌာနမှ ကြီးကြပ်အားကောင်းလာစေရန်နိုးဆော်ရမည်။	• CF အဖွဲ့များအား ငွေကြေးဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုပြုလုပ်ပေးရန် • သစ်တောဆိုင်ရာ ဥပဒေများတင်းကျပ်ခြင်း၊ထိရောက်စွာ

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		လုပ်ခြင်း • သစ်တောဥပဒေ တင်းကျပ်မှုမရှိခြင်း • သစ်တောနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာအမြင်ပွင့် ဟောပြောပွဲများ မရှိခြင်း	နေရာများရှိခြင်း • သစ်တောဌာနရှိခြင်း • ပြန်လည်ပြုစုရန် လူ အင်အားရှိခြင်း • သစ်တော စိုက်ခင်းတည်ထောင်သည့် CF အဖွဲ့ရှိခြင်း	များတင်းကြပ်မှု မရှိခြင်း • ပြည်သူများစိတ်ပါဝင်စားမှုအားနည်းခြင်း • သစ်တောနှင့်ပတ်သက်သော ဟောပြောပွဲများမရှိခြင်း	• သစ်တောဥပဒေများကို တင်းကြပ်ပေးရမည်။ • ပြည်သူများစိတ်ဝင်စားလာစေရန် ဟောပြောပွဲများမကြခဏ ပြုလုပ်ပေးရမည်။ • သစ်တော စိုက်ခင်းတည်ထောင်ကြသည့် CF အဖွဲ့များအား ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန် ပံ့ပိုးမှုပေးရမည်။	အရေးယူမှုရှိလာအောင် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရသို့တင်ပြခြင်း
၁၁	•					
	• မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲ မှု	• ရောင်းသူပေါများခြင်း • အလုပ်အကိုင်မရှိခြင်း • မူးယစ်ထုတ်လုပ်မှုပေါများခြင်း	• အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ရှိခြင်း • ပြည်သူ့လူအင်အားရှိခြင်း • ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့ ရှိခြင်း	• ရောင်းချသူပေါများခြင်း • နိုင်ငံတော်မှတင်းကြပ်သော ဥပဒေမရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဖြတ်	• မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးဟောပြောပွဲပြုလုပ်ပေးရမည်။ • မူးယစ်အထူးရဲတွေနှင့်ပြည်သူများပူးပေါင်း တိုက်ဖျက်ရေး	• မြို့နယ်အတွင်းမူးယစ်သီးသန့် ဖြတ်ပေးသည့် ဆေးရုံဆောက်လုပ်ပေးရန် • မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှု ပပျောက်ရေးဟောပြောပွဲများမကြခဏ ပြုလုပ်ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• နိုင်ငံတော်မှ တင်းကျပ်သည့် မူးယစ်ဥပဒေမရှိခြင်း	• ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း	ပေးသည့်ဆေးရုံမရှိခြင်း • ပြည်သူရဲတပ်ဖွဲ့နှင့်ပြည်သူများတွဲဖက်တိုက်ဖျက်မှုမရှိခြင်း • မူးယစ်ဟောပြောပွဲမရှိခြင်း	အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း • မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲသူများအား အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှာဖွေပေးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဖြတ်ပေးသည့်ဆေးရုံဆောက်လုပ်ပေးခြင်း	
၁၂	•					
	• မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း	• ချေးငွေချေပေးမှု ငွေနည်းခြင်း • ငွေချေးသူများပြားခြင်း	• ချေးငွေရရှိမှုကြောင့် ကျေးရွာပိုင်ရန်ပုံငွေရရှိလာခြင်း • အတိုးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် ငွေသုံးစွဲနိုင်ခြင်း • ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စိတ်ဝင်စားလာခြင်း • စည်းလုံးမှု အနည်း	• ချေးငွေလုံလောက်မှုမရှိခြင်း • အတိုးနှုန်းများခြင်း	• ချေးငွေများထပ်တိုးပေးရန် သက်ဆိုင်ရာကျေးလက်ဦးစီးဌာနသို့တင်ပြခြင်း • အတိုးနှုန်းလျော့ချပေးခြင်း	• မြစိမ်းရောင်ချေးငွေအား ကျေးရွာအိမ်ခြေအနေအရ ချေးငွေတိုးမြင့်ချပေးပါရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
			ငယ်ရရှိလာခြင်း			
၁၃	•					
	• ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ယာပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမရှိခြင်း	• ဝန်ထမ်းအိမ်ယာမြေနေရာနှင့်အိမ်ပြုပြင်မှု မရှိခြင်း	• ဝန်ထမ်းမြေနေရာနှင့်အိမ်ရှိခြင်း	• ပြုပြင်မှုငွေကြေးမရှိခြင်း • ပညာရေးဌာနမှလည်းပြုပြင်မှု စရိတ် ထောက်ပံ့မှုမရှိခြင်း • ကျေးရွာမိဘများမှလည်း ထောက်ပံ့နိုင်မှုအားနည်းခြင်း	• အစိုးရဌာမှပြုပြင်မှု စရိတ်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် တင်ပြခြင်း	• ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ယာပြုပြင်မှုအသေးစား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုချပေးရန်တင်ပြခြင်း
၁၄	•					
	• ပညာရေးဝန်ထမ်းမလုံလောက်ခြင်း	• ကျောင်းသားအင်အားများခြင်း	• အလယ်တန်းကျောင်းခွဲရှိခြင်း • ကျောင်းသားအင်အားရှိခြင်း • ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရေး	• ပညာရေးဝန်ထမ်းအားနည်းခြင်း • ကျောင်းသားအင်အားများခြင်း	• ကျေးရွာမှ ငွားရမ်းသင်ကြားပေးခြင်း • ကျေးရွာမှ ပံ့ပိုးကူညီနေရခြင်း	• အလယ်တန်းကျောင်းခွဲမှ အလယ်တန်းကျောင်းအဖြစ် တိုးမြှင့်ပေးရန် • ပညာရေးဝန်ထမ်းလုံလောက်စွာ ချပေးပါရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
			အဖွဲ့အစည်းရှိခြင်း			• ပညာရေးဝန်ထမ်းအိမ်ယာဆောက်လုပ်ပေးခြင်း • ကျောင်းသားများအတွက်ရေသန့်စက်တစ်ခုဆောက်လုပ်ပေးရန်
၁၄	•					
	• စာသင်ကျောင်းတွင် ထိုင်ခုံမလုံလောက်ခြင်း	• ကျောင်းသားအင်အားများခြင်း • နှစ်စဉ်ကျောင်းသားများတိုးလာခြင်း	• ကျေးရွာအနီးတဝိုက်တွင် သစ်ထုတ်ယူရန်အနည်းငယ်ရှိခြင်း • ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်သမားများရှိခြင်း	• ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အားနည်းခြင်း	• ကျေးရွာမိဘများထံ မှငွေကြေးကောက်ခံပြီး ထိုင်ခုံများဝယ်ယူရခြင်း	• စာသင်ထိုင်ခုံပြုလုပ်ရန်ထောက်ပံ့မှုချပေးရန်သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့တင်ပြခြင်း
၁၅	•					
	• လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး	• လမ်းမကောင်းခြင်း • ကျောက်ခင်းလမ်းဖြစ်ခြင်း • သွားလာရခက်ခဲခြင်း	• မြို့သို့ လွယ်ကူစွာလျင်မြန်စွာရောက်ရှိခြင်း • လူအင်အားရှိခြင်း	• စည်းလုံးမှုမရှိခြင်း • ပြန်လည်ပြုပြင်မှုမရှိခြင်း	• ပြန်လည်ပြုပြင်မှုရှိလာအောင်စည်းလုံးမှုရှိလာအောင် စည်းရုံးရမည်။	• ကျေးရွာနှင့်မြို့ချင်းဆက်လမ်းအားအဆင့်မြင့်တင်ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• စည်းလုံးညီညွတ်မှုမရှိခြင်း • ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း	• ရေချောင်းများအနည်းငယ်ရှိခြင်း • တုန်ဖုန်းကားများရှိခြင်း • ကျေးလက်ဦးစီးဌာနရှိခြင်း	• ကားကြီးများသွားလာခြင်း • ကျေးရွာလမ်းဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မရှိခြင်း • ရန်ပုံငွေမရှိခြင်း	• ကားကြီးသွားလာမှုကန့်သတ်ရမည်။ • ရန်ပုံငွေရှာရမည်။	
၁၆	•					
	• ရဲဌာနနှင့်ကွာဝေးခြင်း	• မြို့နှင့်အလှမ်းကွာဝေးခြင်း • လုံခြုံမှုအားနည်းခြင်း • တာဝန်ရှိ ဝန်ထမ်းများလုပ်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်း • လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းခြင်း	• မြို့နယ်ရဲတပ်ဖွဲ့ရှိခြင်း	• မြို့နှင့်အလှမ်းဝေးခြင်း • လမ်းပန်းဆက်သွယ်မှုမကောင်းခြင်း • တာဝန်ရှိဝန်ထမ်းများဝင်/ထွက် မှုမရှိခြင်း	• လမ်းပြုပြင်ပေးရန် • လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဝန်ထမ်းထပ်မံဖြည့်ပေးရန်	• လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများချပေးပါရန်
၁၇	• လူငယ်အုပ်စု					
	• ဖုန်းဆော့ခြင်း	• အလုပ်အကိုင်မရှိ	• ဘုန်းကြီးကျောင်း	• အလုပ်အကိုင် မရှိ	• အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေ	• စာကြည့်တိုက်ဖွင့်လှစ်ပေး

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
		ခြင်း • အသိပညာနည်းပါးခြင်း • သမီးရည်းစားစကားပြောခြင်း • အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန် • သတင်းကြည့်ရှုခြင်း • ကျန်းမာရေးသတင်းဖတ်ရှုခြင်း • ငွေဖြုန်းတီးခြင်း • အချိန်ကိုတန်ဖိုးမထားတတ်ခြင်း • စိတ်ပျော်ရွှင်မှုအတွက် ဖုန်းဆော့ခြင်း • စိတ်တည်ငြိမ်စေခြင်း • အချိန်ပိုများခြင်း • အွန်လိုင်းများခြင်း • မိဘအလိုလိုက်ခြင်း	သွားခြင်း • နာရေးကူညီမှုအသင်းရှိခြင်း • စက်ချုပ်သင်တန်းရှိခြင်း • အားကစားကွင်းရှိခြင်း • လယ်ယာလုပ်ငန်းရှိခြင်း • အမျိုးသမီးအလှပြင်သင်တန်းရှိခြင်း	ခြင်း • စာကြည့်တိုက်မရှိခြင်း • စိတ်ဓါတ်ကျခြင်း • မိဘသွန်သင်ဆုံးမမှုအားနည်းခြင်း • စိတ်အလိုလိုက်ခြင်း • မိဘအလိုလိုက်ခြင်း • အချိန်ပိုများကိုအသုံးချနိုင်ရန် • သွန်သင်ဆုံးမမှုနည်းပါးခြင်း • မိဘ အလိုလိုက်ခြင်း	ပေးရမည်။ • အချိန်ကိုတန်ဖိုးထားတတ်ရန်ဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရမည်။ • မိဘများ ဆုံးမမှုအားကောင်းရန်လိုအပ်သည်။ • စာကြည့်တိုက်များဖွင့်လှစ်ပေးရမည်။ • စာပေဟောပြောပွဲများမကြာခဏ ပြုလုပ်ပေးရမည်။ • ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းဖွင့်လှစ်ပေးရမည်။	ရန် • အချိန်ကို ကောင်းစွာအသုံးပြုတတ်ရန် စာပေဟောပြောတတ်ရန် စာပေဟောပြောပွဲများပြုလုပ်ပေးရန်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့် လုပ်ငန်းများ
၁၈	•					
	• မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲခြင်း	• အပေါင်းသင်းမှားခြင်း • ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်မှုမရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးပေါများခြင်း • စိတ်ဓါတ်ကျ/စမ်းသပ်လိုခြင်း • မိဘ အလိုလိုက်ခြင်း • မိဘဆုံးမသွန်သင်မှုအားနည်းခြင်း • အသိပညာဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းချသူပေါများခြင်း • ကျန်းမာရေးအတွက်ဆေးအဖြစ်သုံးစွဲခြင်း	• အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း • လူအင်အားရှိခြင်း • အရန်မီးသတ်အဖွဲ့ရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးသည့်ဟောပြောပွဲရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်လိုသူအားလမ်းပြအကြောင့်ဖြစ်ခြင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အစည်းရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း	• မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ပတ်သက်သောဟောပြောပွဲနည်းပါးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးသည့်ဆေးခန်း၊ဆေးရုံမရှိခြင်း • အလုပ်အကိုင်နည်းပါးခြင်း • မိဘများအလိုလိုက်ခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းချသူပေါများခြင်း • အသိပညာ ဗဟုသုတနည်းပါး	• မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့်ဟောပြောပွဲများများပြုလုပ်ရမည်။ • မိဘများဆုံးမမှုအားကောင်းလာစေရန်နိုးဆော်ပေးရမည်။ • မူးယစ်ဆေးဝါး တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ဖွဲ့ စည်းရမည်။ • ရပ်ရွာလူထုစည်းလုံးမှုရှိလာအောင်နိုးဆော်ရမည်။ဆွေးနွေးရမည်။ • အလုပ်အကိုင်များရှာပေးရမည်။ • ယဉ်ကျေးလိမ္မာသင်တန်းပို့ချပေးရ	• မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးသည့် ဆေးရုံဆောက်လုပ်ပေးရန် • မူးယစ်ဆေးဝါး ဟောပြောပွဲများမကြာခဏ ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပြီးသူများအားအလုပ်အကိုင် ရှာပေးသည့်အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရမည်။

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• ခရီးသွားများခြင်း‌ေ • စိတ်ဓါတ်ကျ/စမ်းသပ်လိုခြင်း • မိဘ အလိုလိုက်ခြင်း • မိဘဆုံးမသွန်သင်မှုအားနည်းခြင်း • အသိပညာဗဟုသုတနည်းပါးခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးရောင်းချသူပေါ်များခြင်း • ကျန်းမာရေးအတွက်ဆေးအဖြစ်သုံးစွဲခြင်း • ခရီးသွားများခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း •	• လူအင်အားရှိခြင်း • အရန်မီးသတ်အဖွဲ့ရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးသည့်ဟောပြောပွဲရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်လိုသူအားလမ်းပြအကြောင့်ဖြစ်ခြင်း အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အစည်းရှိခြင်း • ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိခြင်း • လူအင်အားရှိခြင်း • အရန်မီးသတ်အဖွဲ့ရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးသည့်ဟောပြောပွဲရှိခြင်း	ခြင်း • မိဘများဆုံးမသွန်သင်မှုအားနည်းခြင်း • ကျောက်မှော်နှင့်နီးကပ်ခြင်း • မူးယစ်ဆေးတိုက်ဖျက်သည့်အဖွဲ့အစည်းမရှိခြင်း • ငွေကြေးအားနည်းခြင်း • ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း	မည်။ • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ပေးရန်အတွက်ရန်ပုံငွေရှာရမည်။ • ဥပဒေနှင့်အညီဆောင်ရွက်ပေးရန်နိုးဆော်ရမည်။	

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
			• မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်လိုသူအား လမ်းပြပို့ဆောင်ပေးသည့်အဖွဲ့ရှိခြင်း • မူးယစ်ဆေးဝါးဖြတ်ဆေးထုတ်ပေးသည့် ပြည်သူ့ဆေးရုံရှိခြင်း • ပြည်သူရဲရှိခြင်း			
	•					
၁၉	• အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း	• ပညာရေးအခြေခံ မရှိခြင်း • ဒေသတွင်း စက်ရုံအလုပ်ရုံမရှိခြင်း	•	•	• မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ မူဝါဒများပံ့ပိုးရန်တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း	• ပညာရေးအဆင့်မြင့်တင်ပေးရန် • အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများရရှိရန် မူဝါဒများပံ့ပိုးမှုတင်ပြ တောင်းဆိုခြင်း
	•					
၂၀	• ငါးမွေးမြူရန်	• ငါးမွေးမြူရန်မြေနေရာ တူးဖော်ရန်ငွေကြေးအင်အား မရှိခြင်း	• ငါးမွေးမြူရန်မြေနေရာရှိခြင်း	• ငွေကြေးအင်အားမရှိခြင်း • ရေရှင်မရှိခြင်း	• ချေးငွေထုတ်ချေးရန် လုံလောက်သော ငွေထုတ်ချေးပေးခြင်း • သက်ဆိုင်ရာငါးမွေး	• ငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်းအတွက်လုံလောက်သော ချေးငွေများထောက်ပံ့ပေးရန် • ငါးမွေးမြူရေးစီမံကိန်းအား

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းရင်း	အခြေအနေကောင်းများ	အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်နှင့်လုပ်ငန်းများ
		• နည်းပညာမရှိခြင်း			မြူရေးဦးစီးဌာနသို့ နည်းပညာပံ့ပိုးပေး ရန်တင်ပြခြင်း	အမြင်ဖွင့်ဟောပြောပွဲများ ပြု လုပ်ပေးရန်
	•					
၂၁	• ကုန်ထုတ်တံတား ပြုလုပ်ရန် • ကုန်ထုတ်လမ်း ပြု လုပ်ရန်	• ငွေကြေးမလုံလော က် ခြင်း • နွေမိုးဆောင်း သွား လာနေရခြင်း	• ချောင်းခြောက်မှ ကျောက်ခဲများရရှိ နိုင်သည်။ • လူအင်အားရှိခြင်း	• စက်ပစ္စည်းမရှိ ခြင်း • ငွေကြေးလုံ လောက်စွာမရှိ ခြင်း •	• ကျေးလက်ဦးစီးဌာန သို့တင်ပြခြင်း	• ကျေးရွာ၏ လယ်ယာစပါး ထုတ်ကုန်သွားလာသည့် လမ်းတံတားများပြုလုပ်ပေး ရန် သက်ဆိုင်ရာဌာနသို့ တင်ပြခြင်း
	•					
၂၂	• ကြက်မွေးမြူရန် ဝက်မွေးရန်	• ငွေကြေးမလုံလော က် ခြင်း	• ကုန်ကြမ်း/ အဆောက်အဦး ပြုလုပ်ရန် မြေနေ ရာရှိသည်။သစ်ဝါး များရှိသည်။	• ငွေကြေးလုံ လောက်မှုမရှိ ခြင်း	• ချေးငွေထုတ်ချေး သည့် အဖွဲ့သို့မွေး မြူ ရေးသီးသန့်ထုတ်ချေး ပေးရန်တင်ပြခြင်း	• နိုင်ငံတော်မှ စီးပွားဖြစ်မွေး မြူရေးအတွက်ချေးငွေ သီး သန့်ကူညီမှုပေးရန်

ကိုးကားစာရင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းလမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊မေ။

၂။ ၂၀၁၆ ခု စက်တင်ဘာလက ကျေးရွာတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှမှတ်စုများ၊

၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်၊